

ANSVARIG UTGIVARE:

ANNA ROOS,
LÅNGARYD-LANDERYD
I SAMVERKAN

REDAKTION:

ANNA ROOS
BIRGITTA HOLMÉN
IRIS van der KRUIJSSEN-WITTE
JENS BØGGILD
PETTER BÄCKMAN
MAGDALENA ÖHLANDER

LÄMNA GÄRNA TIPS TILL

REDAKTIONEN,

HELST VIA E-POST:

SOCKENBUDET@LANGARYD.NU

TELEFON:

BIRGITTA HOLMÉN

070 377 30 10

Foto omslag:

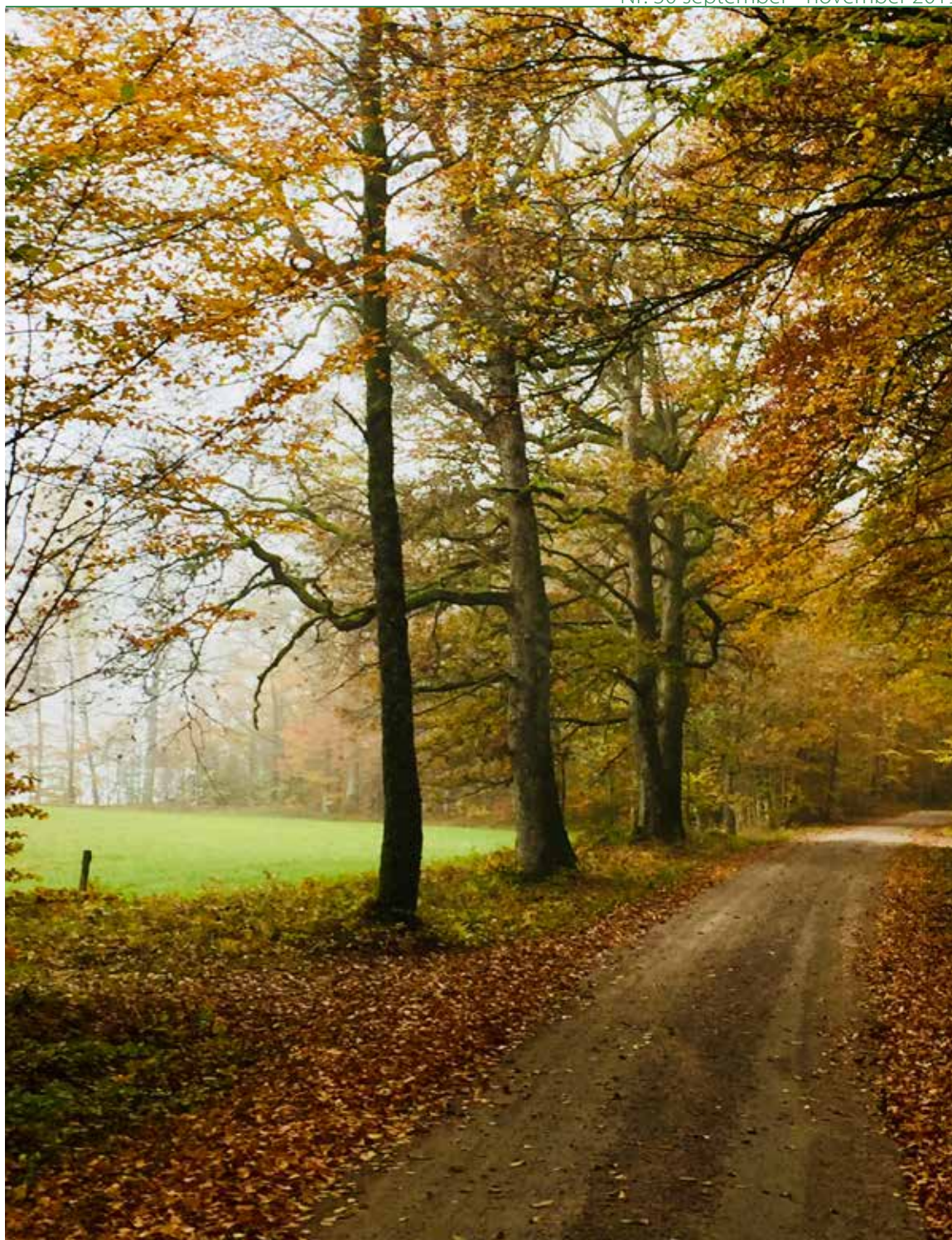
Maj Martinsson Wiberg

Lokal information och församlingsblad

För alla boende och besökare i Långaryd och Landeryd med omnejd

Nr: 30 september - november 2019

I det här numret av SOCKENBUDET:

Minnesord Bygdeprofilen Allan Algerbo, s. 6

Företagsprofilen CB Trading, s. 8

Tänk att så skulle det ju bara vara, s. 10

Personer vi minns, Johan på Lugnet, s. 14-15

En släktforskares dröm - att hitta den där kändisen, s. 16

Släktkrönikan, s. 18

Samma skola - olika tidsepoker, s. 22

Tågdagarna, s. 24

KALENDARIUM

LÅNGARYD/LANDERYD SEP 2019 - DEC 2019

25/8 kl. 10 - 16

Långaryds gammeldags marknad. Se ruta.

27/8 kl. 17-17:30

Barnkören, för barn i åldern 6-9 år, startar terminen i Landeryds församlingshem, och övar därefter varannan vecka

27/8 kl. 17:30-19

Terminstart för Tisdagsklubben för barn i alla åldrar, startar terminen i Landeryds församlingshem och därefter varannan vecka

27/8 kl. 19

3XT, tjejer som träffas och trivs i Landeryds församlingshem. Mat och prat.

4/9 kl. 14:20-16

Juniörerna, för mellanstadiebarn, i Landeryds församlingshem, ledare hämtar vid Landeryds skola. Därefter varannan vecka

4/9 kl. 16-16:45

Ungdomskören, för mellanstadiet, övar i Landeryds församlingshem därefter varannan vecka.

4/9 kl. 18

SPF-vandring i Södra Hestra. Samling vid Södra Hestra kyrka. Medtag fika. Alla välkomna.

7-8/9

Tägdagarna i Landeryd, se hemsidorna och affischering.

9/9 kl. 18

Månadsmöte SPF i Nyarps Bygdegård, underhållning och servering.

13/9 kl. 18

Fritidsgård för hela familjen i Nyarps Bygdegård. Aktiviteter och mat.

15/9

Familjerally, se ruta.

18/9 kl. 14

Underhållning på Höstro, Dalibor Stanic spelar dragspel och sjunger. Servering.

19/9 kl. 12

Sopplunch i Landeryds församlingshem.

24/9 kl. 19

3XT, tjejer som träffas och trivs i

Landeryds församlingshem

26/9 kl. 18

Start för studiecirkel för byahäfte kring Långaryds Prästgård och Klockaregården, se ruta.

2/10 kl. 14

Underhållning på Höstro, Sång och musik med Drillsnäpporna. Servering.

4/10 kl. 18

Fritidsgård för hela familjen i Nyarps Bygdegård. Aktiviteter och mat.

12/10 kl. 15

Skördebasar Landeryds församlingshem

16/10 kl. 14

Underhållning på Höstro, Bo Liljedahl spelar dragspel och sjunger. Servering.

17/10 kl. 12

Sopplunch i Landeryds församlingshem.

19/10 kl. 9:30

Församlingsfrukost i Landeryds församlingshem, Tankar och toner av Kerstin Berggren, Anna Roos och Rebecka Vesterlund, anmälan senast 13/10, till Helen Skoogh, 070-688 99 65 och Karina Johansson, 072-527 25 82

20/10 kl. 17

Mässa i all enkelhet i Långaryds kyrka.

20/10 kl. 18

Berättarafton i Långaryds församlingshem. Servering och program.

26/10 kl. 18

Halloween - fritidsgård för hela familjen i Nyarps Bygdegård. Aktiviteter och mat. OBS! Anmälan görs till fritidsgard@langaryd.se OBS!

27/10 kl. 18

Rutters requiem, Långaryds kyrka. Se ruta

29/10 kl. 19

3XT, tjejer som träffas och trivs i Landeryds församlingshem. Helenas boktips

30/10 kl. 14

Underhållning på Höstro, Bertil Holmen visar film. Servering.

1/11 kl. 10-17

Öppet hus med kaffeservering

i samband med gravsmyckning på kyrkogårdarna i Långaryd och Landeryd. Kl 14 i Landeryds kyrka och kl 15 i Långaryds kyrka Stilla musik och Lyrik.

3/11

Minnesgudstjänster kl. 16 i Landeryds kyrka och kl. 18 Långaryds kyrka.

11/11 kl. 18

Månadsmöte SPF i Nyarps Bygdegård, föreläsning av Eston Jönsson och servering.

13/11 kl. 14

Underhållning på Höstro, Sång och musik med Happes orkester. Servering.

15/11 kl. 18

Fritidsgård för hela familjen i Nyarps Bygdegård. Aktiviteter och mat.

20/11 kl. 18:30

Grötfest med underhållning i NTO-gården i Långaryd, anmälan, se ruta.

21/11 kl. 12

Sopplunch i Landeryds församlingshem.

22/11 kl. 14-16

Höstros julmarknad. Försäljning av hantverk, lotterier, kaffe och fika. Underhållning.

24/11 kl. 18

Musikgudstjänst i Landeryds kyrka med Maine Coon Trio, se ruta sidan 23

26/11 kl. 19

3XT, tjejer som träffas och trivs i Landeryds församlingshem. Adventsfest.

27/11 kl. 14

Underhållning på Höstro, Bengt-Göte Bengtsson Minns du julen förr? Musik och berättelser om halländskt julfirande förr i tiden. Servering.

7/12 kl. 14-18

Julbasar i Nyarps bygdegård.

9/12 kl. 18

SPFs julfest med mat OBS anmälan, underhållning.

Långaryds gammeldags marknad

25/8 kl. 10 - 16

I år uppstår marknaden på gamla marknadsplatsen i Gasslunga där det mellan 1770 och 1947 regelbundet hölls marknad.

Vi bjuder in till en gammeldags marknad med hantverk, mat och blommor. Knallar från när och fjärran och gatumusikanter. Vi inleder marknaden med en marknadsgudstjänst med musik av lokala förmågor. Från scenen kommer även bjudas musik och teater. Allsång med Astrid Lindgrens fantastiska sångskatt och en lokal mordhistoria avnjuts vid scenen.

För de unga kommer det finnas ponnyridning, sockerdricksträd, fiskedamm och ansiktsmålning mm.

Långarydssoppa, våfflor och korv - ingen ska behöva gå hungrig.

Kommer du i ett veteranfordon parkerar du gratis på anvisad parkering (dit andra har möjlighet att komma och beskåda ditt fordon), övriga betalar 40 kr för parkering. Det är roligt om Du kommer i gammeldags klädsel - det ger vår marknad sin speciella atmosfär.

Hjärtligt välkommen!

Arrangörer Långaryd - Landeryd i Samverkan

Program från Marknadsscenen

kl. 10 Marknadsgudstjänst med sång och musik

kl. 12 Allsång ur Astrid Lindgrens skatt med Pippi och Prussiluskan med vänner.

kl. 14 Mordet på Knalle Anders - en lokal mordhistoria

Rutters Requiem

Långaryds kyrka 27/10 kl. 18

Landeryd och Långaryds kyrkokör bildar tillsammans med körer från Gislaved en stor och mäktig kör. Till orkesterns ackompanjemang bjuds Rutters Requiem - ett magnifikt körverk som kommer att fylla hela kyrkorummet.

Grötfest 20/11

**NTO-gården i Långaryd
kl 18:30**

Begränsat antal platser, anmälan till:

Birgitta 070-3773010

birgitta.holmen@langaryd.nu

Gullbritt 0371-46177

Magdalena 070-6420979

Underhållning.

Alla hjärtligt välkomna!

Familjerry 15/9

Följ med på ett spännande äventyr för både stor och liten i bil genom Långarydsbygden! Under den på kartan utmarkerade färden kommer det att vara stopp för tävlingar samt områden där man ska spana efter utvalda föremål. Efter målgång vid Tre björkar erbjuds ponnyridning (arrangör Hylte RF) och fri lek på den fina lekplatsen. Grillmöjligheter finns så ta med egen matsäck. Välkommen på en trevlig familjedag!

Start: Församlingshemmet, Långaryd kl 10-11, "flygande start"

Målgång: Tre björkar, Fällinge

Startavgift: 50 kr/bil köpes på plats,

Swish finns (startbeviset fungerar

även som en lott vid målgången)

Arr: Långaryds Samhällsförening

Inbjudan till Studiecirkel

Kring det område som har Långaryds Prästgård och Klockaregården som fastighetsgrund. Vi startar den 26 september kl. 18:00 i NTO-gården Långaryd.

Målet är ett byahäfte för området med boende, bilder och historia.

Cirkelledare är Bertil Holmén

Tel. 0345-13012

Välkomna och medtag kvällsfika

Arr. Långaryds hembygdsförening och Studieförbundet Vuxenskolan

LEDAREN

Världens släktbygd där drömmar får liv

Text och bild: Anna Roos

Ser du stjärnan i det blå, allt du önskar kan du få... Den textraden som många av oss förknippar med Benjamin Syrsa och Kalle på julafton har blivit en viktig text för mig. Att våga önska, drömma, sätta upp mål som till en början ser ut som en dröm eller fantasi, är en av nycklarna till utveckling. Att våga sticka ut hakan och tro att man kan göra något som är oväntat, även för en själv – och sedan planera, genomföra och klara av är en otroligt sporrande känsla. Det kan handla om självpåtagna utmaningar eller utmaningar som livet har utsatt en för.

Under 2019 har mitt mål varit att genomföra Vansbrosimningen, 3 km i Vanån och Västerdalälven. Galenskap sa vissa, häftigt sa andra, imponerande sa en tredje. Med rätt träning, utrustning och coachning så gick det riktigt bra. Så bra så jag fortsatt och simma ett lopp i havet, 2 km och 1 km i Lagan i Laholm. När blev jag en långdistanssimmare? Vad hände? Är det Smälänningen i mig som tycker att våtdräkt, glasögon, baddräkt och badmössa måste användas fler gånger (för att kosta mindre per gång)? Kanske. Men främst handlar det om att vara i ett nytt sammanhang, i en gemenskap där de som är erfarna hjälper och stöttar oss nybörjare. Där det inte finns några tak eller begränsningar i vad som är möjligt. Jag gillar det. Den mentalitet som präglar teamWEdream tycker jag även finns i vårt föreningsliv i Långaryd. Jag ser den även i näringslivet och turismnäringen när företagare hjälper varandra och lyfter varandra till nya höjder.

För att fortsätta utvecklas som människor, orter, företag, förening, familj – ja vilken sammansättning man än är – så är min starka tro att hjälpsamhet, ödmjukhet och att våga drömma högt tillsammans är avgörande för resultatet. I detta nummer av SOCKENBUDET får ni möta en föreningsvän, som ägde just dessa egenskaper. Allan Algerbo intervjuades strax innan han förlorade kampen mot sjukdomen. Allan var en lyhörd man, stöttade och hjälpte till där han behövdes och stöttade andra att förverkliga sina drömmar. Han såg alltid möjligheter

och hördes aldrig klaga trots sjukdomen som han visste skulle släcka hans liv. Jag är tacksam att vi får publicera texten om Allan som var en stor profil i de kretsar han fanns.

Hösten innebär nystart – ny termin för skolor och föreningar- och nya möjligheter för drömmar att förverkligas. Den största fienden till att förverkliga drömmar är jag själv. Genom att sätta upp mentala hinder och hitta problem ger jag inte drömmen en chans. Jag har säkert skrivit det förr, men det tål att upprepas; Det omöjliga tar bara lite längre tid. Våga drömma och berätta om dina drömmar – då kan andra hjälpa dig att tro på dem och ge dem vingar att flyga. Vart den resan bär får bara den som vågar låta drömmarna flyga veta. Jag ser fram emot en höst full av inspiration, mål och drömmar. Det vore roligt att få ta del av dina drömmar. Vad skulle du vilja göra? Är det något vi i vår bygd skulle kunna göra tillsammans? Kan vi skapa ett nätverk av drömmar och hjälpa varandra att få dem att flyga?

Långaryds gammeldags marknad och Tågdagarna i Landeryd är exempel på när hela vår bygd sluter sig samman och låter drömmar få vingar. Fantas-

tiska mötesplatser som får liv när entusiasters idéer stöttas av en hel bygd. I höst bjuder Landeryd och Långaryds kyrkokör på Rutters Requiem ett mäs-terverk som till en början verkade vara för komplicerat men nu har blivit ett pampigt favoritverk för många av oss körsångare. Lusläs kalendariet och boka in dina favoriter i din kalender – då blir du en del av andras drömmar och får dem att flyga ännu högre!

Vill du prenumerera?

Du som bor utanför Långaryds socken kan prenumerera på SOCKENBUDET!

Betala 200 kr till
BG: 5400-3819,
så får du 4 nr/år
hem i postlådan.

Meddela redaktionen ditt
namn och adress.

Vill du ge bort en prenumeration
som present så kan vi ordna
presentkort.

SM i Viltmål

Text: Anna Roos Bilder: Patrik Wilhelmsson och Anna Roos

Släktbygden gratulerar stolt våra färskaste SM-medaljörer!

Helgen 26-28 juli avgjordes SM i Viltmål, 50 m och 80 m på Hylte sport-skyttars skjutbana i Skärshult. Under tre dagar med två tävlingar per dag, samt två lagtävlingar gjorde Sverige (ja, även Europas och världens) främsta viltmålsskyttar upp om SM-titlarna.

Hylteskyttarna gjorde fina insatser och skördade medaljer i alla tävlingsmomenten.

Senioren Jesper Nyberg tog 4 guld (varav två lagguld tillsammans med Oscar), 3 silver och 1 brons

Junioren Oscar Eliasson 4 guld (varav två lagguld tillsammans med Jesper), 3 silver och 1 brons

Junioren Robin Eliasson 2 brons.

Stort grattis till alla medaljörerna och Hylte sportskyttar för fina resultat!

Patrik Wilhelmsson framför resultat-tavlan.

1 Albin Martinsson, Osby JSK
2 Oscar Eliasson, Hylte
3 Robin Eliasson, Hylte

1 Jesper Nyberg, Hylte
2 Emil Martinsson, Osby
3 Ulrik Helgesson, Nordmalings JSK

Skjutbanan

Tack

till alla som hjälpt till att rusta upp, måla och skänkt material så att NTO-gården i Långaryd blivit så fin.

/ Styrelsen IOGT-NTO

Tack

till familjen Inger Andersson i Åkershult för spisen ni skänkte till NTO-Gården i Långaryd

/ Styrelsen IOGT-NTO

Tack

Till Bosse Algerbo som har hållit efter gräset runt marknadsboden och NTO-lokalen.

/ Samverkan

Tack

till alla vänliga som ställde upp vid slåttern i Hembygdsparken i Jansberg och ett särskilt tack till "hustomtarna" som i förväg hade liat och räfsat.

Tack till de Nissarydsbor som gjort Skansen sommar fin och ett särskilt tack till Thomas Carlsson och Inge Salomonsson för allt förarbete.

/ Långaryds Hembygdsförening

Tack

Alla ni som levererar SOCKENBUDET. Ni gör en jätteinsats.

/ Samverkan

Tack

till er som klädde och tog hand om midsommarstången på Höstro. Tack till alla som besökte och bidrog till midsommarfirandet.

/ Samverkan och boende på Höstro

Ett stort tack

till alla er som på olika sätt varit engagerade i Nyarpslägret 2019. Ledare, ungdomsledare, deltagare, föräldrar, barn och alla andra som på olika sätt bidragit till lägrets genomförande.

/ Anna & Patrik

MINNESORD BYGDEPROFILEN

Allan Algerbo

Text: Magdalena Öhlander Foto: Ur familjens album och Lennart Borg

Det har blivit många stunder tillsammans med Allan och hans fru hemma i deras ombonade hem. När värmen kom flyttade vi ut på altanen och samtalsämnen har varit många. När frågan ställdes om Allan ville vara med som bygdeprofil i Sockenbudet kom svaret med en gång, -nej det vill jag inte.

De som kände Allan vet att han var en person som gärna var med, men ville inte stå i rampljuset. Med lite övertalning tyckte både han och Vivianne att det kunde gå an, i alla fall, att träffas lite mer och reflektera över ett långt och innehållsrikt liv.

-Detta skrev jag tre veckor innan jag fick meddelande om att Allan hade somnat in och lämnat sin familj och alla sina vänner i sorg och saknad.

-Hur gör vi nu med bladet frågade Annelie, Allans dotter mig.

Texten skrevs om Allans liv och han hann läsa och tycka till innan han dog. Det är med tungt hjärta jag färdigställer texten. För han var en så omtänksam människa, om alla.

Är så tacksam för de stunder vi tillbringat tillsammans där han berättat om NTO föreningen som han för några månader sedan lämnade över ordförandeskapet i.

Snickare

Han kom till Karlsro i Långaryd med hela sin familj den 14 mars 1950 från Nöttja, Kronobergslän. Han blev bygden trogen hela sitt liv.

Allan minns tillbaka när han arbetade hos Erik Erikssons byggnadsfirma i Långaryd.

1958 var han med om att byta taket på Tiondeboden i Långaryd. En utmaning var också när de skulle byta ut trapporna i tornet till Långaryds kyrka. - Vi fick bygga oss upp, tre våningar berättade Allan.

1959 byggdes det tre ladugårdar i Långaryd bland annat Fingal i Nybys Ladugård, det var samtidigt som Ingemar Johansson blev världsmästare. Arbetet på byggena då och nu skiljer sig en hel del åt. Jag blir lite nyfiken och frågade hur stora spik de slog i på den

Allan

tiden?

-De största va nog 8" svarade Allan. Det är skillnad mot dagens spikpistoler och skruvdragare.

Allan slutade hos Erik 1963 och med kunskapen därifrån ritade och byggde Allan 1965 det hus han och hans fru Vivianne fortfarande bor kvar i. Det ligger vackert med utsikt över Karlsro damm med Karlsro kvarn på andra sidan. Samma år gifte Allan sig med Vivianne och de flyttade in när huset blivit klart. Barnen Annelie kom 1967 och Patrik 1970. Allan föräddes med två kära barnbarn Josefin och Viktor.

Musiken

Musiken har följt Allan som en röd tråd genom livet. Han var endast 16 år när han anslöt sig till kyrkokören och ett år senare 1959 började Allan sjunga i Långaryds manskör under ledning av Helge Andersson i Olshult. 1960 nyrekryterades det ett större antal till manskören från Långaryd och Landeryd. Körmedlemmar som var med på den tiden kan som exempel nämnas Lars-Erik Bäckman, Gunnar i Klockargården, Anders i Mjälleryd, Erik Eriksson, Sune Jönsson, Lasse Larsson och Alf Jansson i Gasslunga.

- Det va fantastiskt roligt, berättade Allan. En del av oss umgicks både på dagtid när vi jobbade ihop, och på kvällen åkte vi ihop till kören. Oftast samlades vi hemma hos Anna-Greta

och Helge i deras gästvänliga hem i Olshult. När Eva och Stig flyttade in i stora huset fortsatte vi övningarna i det lilla huset, alla fick plast och det var så trevligt berättade Allan.

Under Allans tid i manskören var han en period ordförande i styrelsen.

Sången och musiken har varit det stora i Allans liv. Han har spelat dragspel i Hyltebygdens spelmän och var en sann dragspelare. Han spelade in i det sista, och ville ogärna hoppa över träffarna med sina spelmansvänner. - Jag vet att hans vänner kom hem och hämtade Allan och hjälpte honom med dragspelet när orken inte räckte till.

Ja, orkester har han också spelat i "Håkans Trio" eller "Rolands Trio" det var samma orkester, ibland kallades de det ena och ibland det andra namnet. Där var Håkan Svensson, uppväxt i Skattegård Långaryd och Roland Lundin från Mogård. Det var många kalas och logdanser minns Allan. Då spelade Allan gitarr, Roland ståbas och Håkan dragspel. -Vi övade lite och sedan spelade vi bara, det var så roligt berättade Allan.

Lidhult

1983 började Allan arbeta för LBR Service AB i Lidhult. Han kallades fält-

Allan med dragspelet i samband med midsommarfirandet på Höstro 2018.

Fortsätter på nästa sida.

Kulturkrockar i skogen

Text: Petter Bäckman

Framåt sensommaren dyker de upp längs vägarna. En och en i stora skockar. Svampplockarnas bilar längs vägarna. Vi brukar ha lite roligt åt dem. För nog ser det lite roligt ut när mannen krypkör med XC70:n längs grusvägen och kvinnan går dubbelviken i diket jämte. (Så gör förstås inte alla, men tillräckligt många för att det ska vara roligt.) Och längs vägkanten där skogsguldet poppar upp går vi och rastar hundarna minst en gång om dagen. Men det man inte vet har man ju inte ont av...

Det blir lite som när badgästerna mötte öborna i Bohuslän vid sekelskiftet 1900. Vi ser svampplockarna. Har lite ro av hur de bär sig åt. Och så fortsätter vi med vårat. För det är så att i skogarna är varje gård ett litet kungarike. Och när en främmande bil dyker upp blir man lite undrande och lite nyfiken. Hur har de hittat hit egentligen? Och varför?

Nästa gång bilarna dyker upp på konstiga ställen – som svampar ur jorden – är vid jakten. Då är det oftast bilar vi känner igen. Och någonstans i närheten sitter bilens och markens ägare och ser dagen gry eller skymningen nalkas från ett bockatorn.

Ett par veckor går och så hörs drivande hundars ekande skall. Nästa årsfas, den med drivande hundar, träder in bland träden.

Men störst, och med mest bilar på konstiga ställen, är älgjakten. Det är en

ganska spännande blandning av folk: vi som har bött grannar i ett par hundra år, några hemvändare, några som arrenderar jakträtten, några danskar, någon enstaka tysk. Och alla samlas de i morgondiset i Norr-Remma. Det är spänning i luften. Passen lottas. (Eller, ja... En del pass lottas kanske inte riktigt. "Det är nog bra om du tar det passet." Och någon har knän som föredrar vägpass.)

Och vi andra ger oss ut för att ställa upp drevkedjan. Småpratrar på något slag skandinaviska – lite danska, lite svenska, lite engelska. (Just det – vi brukar ha ett par från Hollywoods filmindustri med i vår drevkedja också.) Så drar det igång. Över stock och sten och plurr orienterar vi oss med hjälp av ropen från de andra. Och lite med kompass. Kanske smäller det, kanske inte. Någon hamnar snett, någon plurrar, någon har en förmåga att alltid hamna på en väg.

Folk jagar av olika anledningar. För

köttet, för att reglera viltstammen, för gemenskapen, för naturupplevelsen, för traditionens skull. Men glädjen är lika stor när älgen väl fällts. Som en urimpuls från mänsklighetens vagga – vi har mat, vi slipper svälta.

Och så några råd till dig som ska ut i svampskogen: Tänk på att människor lever och arbetar i skogarna. All skog är någons. Koppla din hund – enligt lag är det bara arbetande hundar som får vara lösa. (Jakthundar som jagar, vallhundar som vallar, knarkhundar som knarkar...) Fusa inte längs vägkanterna, för där går alla andra. (Andra svampplockare, hundar på rastning, vägdamm och avgaser.) Utan hitta en skogsväg, håll av rejält från vägen så att man kommer förbi med en traktor, lämna bilen och gå marklass. Då blir svampskörden bättre och naturupplevelsen större. För det är som Tranströmer skriver: "Det finns mitt i skogen en oväntad glänta som bara kan hittas av den som gått vilse."

Fortsättning från föregående sida

montör eller servicemontör. Han arbetade ute i skogarna med att reparera skogsmaskiner som tex skördare och skotare. Till en början var det fabriken ÖSA och Kockum, sedan blev det bara John Deer.

Efter alla sina år som reparatör har han hjälpt åtskilliga maskinförare med haverier och reparationer.

Vivianne inflikar i samtalet att när de brukar göra utflykter tillsammans, har Allan alltid lite extra kunskap om vägar och skogar. - Han hittade överallt, säger Vivianne.

Att gå i pension vid 65 års ålder var ingenting för Allan. När han fyllde 70 år skrevs det en artikel i Skogstidning, med rubriken "Allan 70 år skruvar

vidare" och Allan skrevade vidare till han blev 75 år.

Jakt

Allan trivdes i skogen och han tillbringade gärna lediga stunder med att promenera i omgivningarna. Älgjakten var en höjdpunkt och jakten var ett av hans intressen. I Gasslunga älgjaktslag kom Allan att bli ansvarig jaktledare, ordförande och kassör.

Tack vare sin goda kondition ställde Allan upp i 13 vasalopp som genomfördes med goda vänner och med Stig Olsteg som drivande kraft i sällskapet.

NTO

Allan har alltid varit en förenings-

människa. Gillat gemenskapen. Han gick med i IOGT-NTO 1951 och det kom att bli 68 års medlemskap. Han var ordförande i många år och varje midsommar spelade han dragspel, så troget på Höstro vid midsommardansen.

Tack vare hans engagemang var han med i samverkan LLIS (Långaryd - Landeryd i Samverkan) som har knutit samman föreningarna i Långaryd - Landeryd.

Vår varma och vänliga Allan Algerbo har lämnat oss. Allan var en uppskattad människa bland vänner, i föreningslivet, ja i hela bygden. Han blev 77 år. Vi saknar honom så.

FÖRETAGSPROFILER

Carlssons Budservice & Trading AB

Text och bild: Jens Bggliid

Det företag som här skall kort profileras är nog det mest mångsidiga i Långaryd med omnejd.

Mikael och Junis Carlsson började i Smålandsstenar för cirka fyrtio år sedan med budservice och åkeri, men också som handelsföretag. År 2000 flyttade firman till Odlingsvägen i Långaryd, i de lokaler där Stig Karlsson 1958 grundade sitt företag, nuvarande ESSKÅ i Landeryd.

Budservicen

Budservicen är fortfarande huvudsaken och på visitkortet står det "BUD-TRANSPORTER DYGNET RUNT". I Smålandsstenar var det med cirka 30 anställda. Nu är Mikael och Junis de enda två fastanställda, men det är fortfarande dygnet runt. Man kallar in extra hjälp vid behov. Det där med dygnet runt är på allvar. En gång ringde Mikael hem att han hade fått en längre transport. Han kom inte hem på tre veckor. Än idag kan det gälla långa turer både här i Sverige och nere i Europa. Fordonsparken omfattar både stora lastbilar och mindre pickupper, så alla sorts transporter kan utföras.

På fordonen läser man en reklam för Standard Engraving, det ger en liten extra inkomst till budservicen. Mikael lever en stor del av sitt liv bakom ratten, medan Junis håller hemmafronten i vardagslag.

Hemmafronten

På hemmafronten är Mikael dock också känd som en erfaren auktionarius i Långaryds Auktioner som ju är ett återkommande sommarevenemang som drar mycket folk till Långaryd. Det är en klassisk tradition i vårt land

Auktionarius Mikael på kommandobryggan

med sådana gårdsauktioner. De brukar vara allmänna folkfester där man inte bara kommer för att köpa, utan också för att träffa varandra och utväxla nyheter. Där finns alltid spännande saker. Man kan för det mesta hitta allt vad man behöver till hemmet av både möbler, porslin, glas, trädgårdsverktyg, dito maskiner och en och annan tavla att hänga på väggen. De som söker en veteranmoped kan också ha tur. Då och då dyker också antikviteter och konst upp.

Själv har artikelförfattaren under årens lopp förvärvat en del praktiska grejer och inropat lokalhistoriska föremål som t. ex. en av Bernhard Jönssons fina bonader och en snygg gammal stol som kommer från Färgaryds gamla prästgård och har den historien att Lina Sandell vid ett besök har suttit i den.

Ett litet café vid auktionerna har Eva Grimåsen hand om bredvid sin egen lilla loppis.

Stora Loppmarknaden

Den stora loppmarknaden är Junis' domän och där kan man verkligen hitta ting och saker. Hon samlar in

stort och smått, pynt och praktiskt om vartannat och sedan finns där också många nya saker som hon köper upp i större partier. Behöver man ett fint, gammalt ytterfoder hittar man det och rör det sig om en ny balkonglåda så står där kanske ett helt parti sådana. Ett par nya trätofflor med svart läder eller en krans med lotterinumner till föreningslotteriet hittar man också till förmånligt pris. På väggen kan man finna flera av de gamla tryckta och illustrerade blad med biblisk och/eller allmänlivsvisdom som man förr hade på väggen till tröst, uppmuntran och ständig påminnelse om skyldighet mot Gud och medmänniskor.

Mer än bara cool business

Det hänger för resten också ett diplom som företaget fått för generöst bidrag till Barncancerfonden. Det rör sig inte bara om cool business här på Odlingsvägen. Det gäller också företagets senaste initiativ för vårt lokala samhälle. Kommunen vill gärna hjälpa till med turistinformation runt om i landskapet, men privatföretag kan inte ta emot offentliga pengar, så kommunbidraget går till idrottsföreningen på Klockarvallen, men dit kommer inte många turister, så Mikael och Junis har erbjudit att en displaybokhylla med lokala broschyrer har kunnat ställas upp i loppisaffären. Det är bra att veta att vi kan hänvisa turister till det.

Ytterligare verksamhet

Det mångsidiga handelsföretaget har också en ytterligare verksamhet, som vi kanske inte visste om:

Mikael framställer nämligen också egna produkter: stålågar till brevlådor

Fortsätter på nästa sida.

En liten del av fordonsparken

Fortsättning från föregående sida
och TäckoVäx till trädgården, d.v.s. ett modulsystem av bågar med nät eller fiberduk som kan skydda köksträdgårdens olika planteringar mot skadedjur och hårt väder och som ger bättre odlingseffekt. Som han skriver i broschyren: "Det är bara din fantasi som sätter gränser för vad du kan bygga med TäckoVäx-systemet".

Om man nu skulle ha en ledig stund hos Carlssons så har han ett avtal med en firma i Stockholm om att ta hand om en och annan leverans som har blivit fel och behöver rättas till. Det kan t. ex. röra sig om en teknisk möjäng som hos en fabrikör i Kina har fått ett fel som bara kan rättas till för hand.

Då kommer det några lådor med dessa möjänger till Mikael som då kan sitta på lediga kvällar – som väl egentligen inte finns – och pyssla med sakerna.

Det kan väl inte överraska att en så mångsidig verksamhet också skall styras ekonomiskt så man har en revi-

Junis och Mikael vid turisthyllan

sor och en bokhållare som ser till att allt går rätt till.

När detta nummer av SOCKENBUDDET kommer ut har augustiauktionen redan ägt rum, men det kommer fler och uppmaningen från Carlssons lyder:

"För dig som har för mycket saker finns alternativ: Lämna in till auktion!"

Där ser ni hur mycket initiativ som finns i Långaryd. Här sover vi inte på lagerbladen.

Älgrullader

Recept och bild hämtat från "Viltstyckmästarens kokbok" av Alf Andersson i Vare

Köttval

Innanlår, fransyska, rostbiff, bokstek eller ytterlår av älg

Gott till

Serveras hett och gott med potatismos, pasta eller ris. En grönsallad till.

Ingredienser

älgkött
västerbottenost
sardeller eller anjovis
smör
viltfond
mjöl
salt och peppar

Härligt kryddigt, mäktigt och underbart gott till vardags och fest!

1. Skiva köttet tvärs över fibrerna i skivor med 5 mm tjocklek
2. Banka ut skivorna med klubba eller med handen.
3. Skär stavar av ost och lägg på köttskivorna tillsammans med sardeller.
4. Vik ihop rulladerna genom att först rulla en kortsidorna över fyllningen, vika in långsidorna och slutligen rulla ihop rulladerna. Lås rulladerna med tandpetare eller snöre.
5. Bryn rulladerna vackert bruna i smör i en stekgryta.
6. Slå på viltfonden och låt rulladerna bräsa klart. Köttet skall kännas mör.
7. Ta upp rulladerna och håll dem varma.
8. Låt stekskyn koka ner något och red av den med mjöl till lagom såstjocklek. Smaka av med salt och peppar.
9. Lägg rulladerna i stekgrytans sås.

Tänk att så skulle det ju bara vara

Text: Malin Kettil Bilder: Ur familjealbumet

En gång i världen föddes det, i sagornas gnistrande land, en pojke och en flicka. När de var sju år var flickan blond, hade pottfrisyr och en aningen för rund kropp, pojken hade de mörkaste ögonen man skådat. De levde i en värld som har ett sådant där skimmer kring sig, ett sagognister som faller lätt som damm. En värld som kallas minnen, och som när man fyrtio år senare tar fram ett gammalt klassfoto så lätt vandrar tillbaka till. En värld där en pojke och en flicka sitter bredvid varandra när de gick i första klass. En värld där en pojke och en flicka visste så lite om världens bekymmer ändå. För så ska det ju bara vara.

Flickan hade varit med sin mormor, så lång tid av sin längtan, när mormor städade i skolan. Hon hade lärt sig att använda den gigantiska sopborsten genom skolkorridorerna. Ja, sopborstar av det slaget är gigantiska när man är sex år. Flickan hade väntat tålmodigt på att det väldoftande golvvaxet skulle torka i trappen. Sedan tassade hon tyst upp och gläntade på dörren till det där lönnrummet mittemellan, som hade en egen ingång, vid stora trappan mot skolgården. En dörr som ingen egentligen visste vart den ledde. Den i mitten. Dörren som med sin mystik satte griller i huvudet på många barn innan den branta trappan och ett gömt omkläd-

en 6-åring kunde tycka var roligt att hjälpa till med. Hon tyckte att det var lite läskigt att följa med till toaletterna längst ner i huset. De som man bara nådde genom två trappor från utsidan. En trappa för pojkarna och en för flickorna. Där fanns små bås med WC-stolar, och där luktade urin och källare. Flickan gillade aldrig att gå på toa där framöver heller. Däremot svingade hon sig gärna, som i dödsförakt, över de svarta järnrörsräckena ovanför trapporna av betong. För så skulle man ju bara göra.

Magister Sven

Och så var då flickans fröken inte någon fröken alls, till hennes stora besvikelse, utan en magister vid namn Sven. Men besvikelsen gick snabbt över. Sven visade sig vara en snäll, nyutbildad, ung man och som rökte pipa. Senare i livet kom piprök alltid flickan att minnas sin förste lärare. Han gungade fram när han gick och det långa, raka håret svängde i takt. Han mötte en alltid med ett vänligt leende och en klapp på axeln. Han blev nog faktiskt ganska kvickt flickans andra förälskelse. Den första var ju fröken Birgitta på lekis.

Sven var någon man kunde tycka om, någon som brydde sig om alla tolv barn i sin klass. Han var någon som gjorde skillnad. Han talade sjungande göteborgsdialekt och lärde barnen att göra saker som flickan knappt trodde att man fick i skolan. Han spelade på sin gitarr, både kända och okända sånger, som de sjöng med i så gott de kunde. Man kunde få lite extra rast när man arbetat bra och få spela teater ensamma på övervåningen.

Och i helig tystnad stannade allt upp medan man såg på de brusiga sändningarna när Stenmark gjorde sina viktiga lopp (om TV:n nu fick in signalen vill säga). Man kunde få långa stunder till pyssel och målning och man satt i ring och lyssnade på högläsning i vad som kändes som timmar. Bara ett kapitel till, snälla. Bara ett. Ibland så länge de ville, så att hans stora, varma och piprökshesa röst tog slut. För så skulle det ju bara vara.

Det var vid just en sån där högläs-

Klass 1 Landeryd skola 1980

Dammet får flyga fritt och vi tar oss tillbaka till när flickan var sju år och hennes stora längtan äntligen hade gått i uppfyllelse. Hon hade fått börja skolan. Till den där stora, röda skolbyggnaden som symboliserade så mycket, där hon så många gånger hade varit i tillsammans med morfar Stig och mormor Dagmar, fick hon äntligen gå uppför trappan, med sin alldeles nya rygsäck som hade reflexspännen. Reflexspännen, precis som hon hade önskat sig. Dagmar själv hade gått på Landeryds skola en gång i tiden. Då hade hon haft långa, mörka flätor. Nu var hennes hår grått och lagt, med rullar och nät, efter alla konstens regler, men flickan visste ju inget annat. För så skulle det ju bara vara.

ningsrum uppdagades där bakom. Att flickan hade gått bakvägen in, på strumplästen och på nybonade golv långt före spökhistorierna, visste ingen mer än hon själv.

Flickan hade också, till sin stora glädje, fått sudda på tavlan, med vatten och trasa så långt upp hon nådde, och ibland skrev hon lite också med den vita kritan som gnisslade mot den mörkbruna, matta ytan. För inte var svarta tavlan svart. Rätt så konstigt ändå. Och så lekte hon fröken. För fröken skulle hon ju bli när hon blev stor. För så skulle det ju bara vara.

Hon skötte pannan tillsammans med morfar i pannrummet. Där lukade det rök och olja. Hon bytte toarullar på toaletten, och allt annat som

Fortsätter på nästa sida.

Fortsättning från föregående sida
ningstund som Sven blev arg den enda gången. I alla fall den enda gång flickan minns. Det var inte helt tyst i ringen och med en smäll dängde Sven boken i golvet så att det dammade genom den nyfunna tystnaden, och sa med hög och arg röst: -Då tar ni upp matteböckerna och jobbar istället då. Mer behövde han inte säga, för de sa inte ett pip till den dagen, och aldrig mer när Sven läste högt, vad flickan kunde minnas. Aldrig mer fick hon se sådan

Min bror David med då käraste kompisern Pernilla innanför staketet i mormor och morfars trädgård.

ilska i magisterns ögon.

Ibland fick de arbetsblad med lila text och luckor att fylla i, eller så fick de renskriva texter på särskilt papper, med blå karbonpappersliknande färg bakom. Skrev man fel fick man börja om, för sudda gick inte. Sedan fick de följa med upp på övervåningen, placera pappret i en maskin och veva fram en exakt likadan kopia av det man nyss skrev, för att sedan ta hem. Det var som magi, luktade fränt av vätskan i stencileringsmaskinen och man var så stolt när man gick hem, medan pappret brände i den nya ryggsäcken. Längre, längre efter de där maskinernas tid, ja när kopieringsmaskinerna hade uppfunnits så minns flickan att arbetsbladen som lärarna gav en fortfarande kallades för stenciler, trots att inget av framställningsmetoden längre fanns kvar. För så skulle det ju bara vara. Stenciler bara hette det.

Sven var för övrigt en person man hade respekt för även de gånger han med kaffekoppen skvalpande mellan sätena i den gamla röda bilen kom farande, både fem och tio minuter efter att skolklockan hade ringt. Vi stod alla

i fönstren och väntade på att han skulle dyka upp. Bäst var när han kom med sådan fart att däcken nästan skrek. Vi välkomnade och förlät, hängande i byxbenen eller manchesterkavajen. Han hade oftast bråttom dit men aldrig bråttom under tiden. Han hade alltid gott om tid för var och en.

Med Sven fick de gå ut och spela brännboll fram i maj, varenda eftermiddag då inget annat blev gjort i det sommarheta klassrummet. De andra klasserna blev avundsjuka och ville också ha Sven som magister. Flera av pojkarna i klassen, inklusive den mörkaste av dem alla, drog iväg bollen långt över staketet och den som sprang fort kunde springa runda efter runda, innan den som kastade längst hade hunnit hämta den. De som var sämst på allt, som flickan, fick stå längst fram och nöja sig med att bli omkullputad, mitt i ett försök till lyra, av någon som kunde ta bollen med en hand. Hon gissar att mormodern då stod i sitt köksfönster ibland och kikade, för städa på skolan gjorde man ju när barnen gick hem på den tiden. För så skulle det ju bara vara.

Stig - morfar och vaktmästare

Varje år gick den stora matchen mellan lärarna och de äldsta eleverna i klass tre av stapeln, och då var ju varje tillgänglig vuxen tvungen att ställa upp i lärarnas lag. Morfar Stig som älskade att klä ut sig och spela pajas, och som egentligen var en av de manliga förebilder som alltid fanns där, för alla elever i periferin, ville såklart delta på sina villkor. En gång kom han ut på kökstrappen i mormors förkläde och klut, och till mormors förtret hennes stekpanna som slagrack. Gissa om det skrattades, och jag var stolt över att han var min

Det var till Västerängs (det gula tegelhusets) kök man fick komma och be om ursäkt, och bli förlåten, när man råkat göra sönder en ruta t.ex. Nära och bra med vaktmästaren precis intill.

morfar. Efter det blev stekpannan en tradition. För så skulle det ju bara vara.

Morfar var annars den där vaktmästaren till vilken pojkar som slog sönder fönsterrutor fick knata. De gick molokna genom ett hål i staketet, ner till hans kök i det gula tegelhuset, precis intill skolan, och fick snällt be om ursäkt. Jag inbillar mig att morfar stirrade tyst en mycket kort stund på dem, tog i hand och tog emot deras ursäkt. Jag vet genom otaliga berättelser att han sedan alltid bjöd dem på mormors hemgjorda svartvinbärssaft och kakor för att visa att det var bra att stå för saker man hade gjort. För det var ju bara så det skulle vara.

Morfar var också den som månade om skolan, som sitt eget skötebarn. Han gick upp tidigt på skolavslutningens morgon och satte nästintill dagsfärska björkar kring trappan där alla skulle sjunga sina väl inövade sånger. Han hissade flaggan i topp i gryningen och tog ner den innan skymningen. För så skulle det ju bara vara.

Fyrtio år senare

Knappt fyrtio år senare är den runda flickan gift med pojken med de mörkaste ögonen, och har varit det i tjugo år det här året. För så skulle det ju bara vara. Det visste fröken Birgitta nästan alla redan på lekis.

Pojken och flickan tycker visserligen fortfarande att de lever i sagornas värld, inte bara när minnet har tagit dem dit. De bor ett stenkast från skolan och har skickat alla sina tre äldsta barn vägen dit och kommer att göra det med det fjärde också. Flickan och pojken har varit med dem deras första dag, gråtit en skvätt på skolavslutningarna och hämtat dem bakom svängdörrarna till korridoren, där alla barn har klämt sig någon gång. För så ska det ju på något vis bara vara.

Och vill ni veta en hemlighet? Än idag kan flickan hitta toarullarna på Landeryds skola, för han visade henne det. Att de står i det lilla prånget, bakom en lucka under källartrappen. Det vill säga - om ingen har flyttat dem därifrån ganska nyligen då. Men det vore väl skam - för så ska det ju bara vara. Eller hur?

Bilder från Nyarpslägret 9-11 augusti 2019

Bilder: Lennart Borg, Patrik Roos, Anna Roos

Bilder från Nyarpslägret 9-11 augusti 2019

Bilder: Lennart Borg, Patrik Roos, Anna Roos

PERSONER VI MINNS

Johan på Lugnet "Longningen"

Text: Bertil Holmén Bilder: HP och brordottern Berits släktalbum

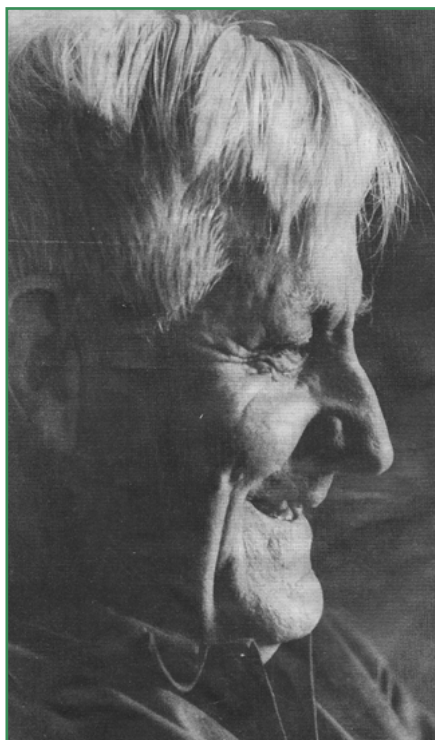
1 förra numret berättades om Anders Larsson på Lugnet. Jag vill här följa upp med en berättelse om hans bror Johan Larsson "Longna Johan" eller "Longningen" som han kallades här i Nissaryd. Han var född 1899 och uppväxt på Lugnet (Longnet på dialekt), ett torp under Långaryds Prästgård som det också berättades om i SOCKENBUDET n:r 29.

Dräng blev hans lott

Johan kom som dräng till August Andersson Nissaryd Gallagård (gästgivargården) 1924. Det är därifrån jag minns honom. Minnesbilden är att han var senig och magerlagd vid den tiden. Jag lade märke till de djupa hålorna vid nyckelbenen som syntes när han på sommaren gick med bar överkropp. Bruket att gå bar började nog under sista världskriget. Den förste som jag minns var en lite rödlätt dräng hos Lars Svensson som hette Konradsson. Min far gick aldrig med bar överkropp.

Som elva-tolvåring hjälpte jag Longningen och gårdens piga Edit med att trampa i hölassen på sommaren. När vi lastat ett högt lass och jag skulle köra hem till gården sa Edit, som satt med på lasset – Kör upp på gårdesvägen där – jag begrep inte att det var för brant lutning så lasset tippade. Edit och jag landade mjukt med hö både under och över oss. Det var nog en lördag för Longningen sa – i morron måste jag göra sabbatsbrott och sätta nya spjälor i höhacken.

På den tiden torkades höet "på strö" ute, ibland "kuades" nästan torrt hö. Husbonden August ville alltid vara först i byn med inbärgningen och ville få in höet så fort som möjligt så det var inte alltid helt torrt när Johan fick order att köra in det. Longningen kommenterade detta med : - Att få höet torrt ute gick väl an, men att få det inkörda höet torrt inne var värre - det ville "slå sig" (fuktas och värma sig), så han fick luckra och lufta det och en del fick han släpa ut på rännesbryggan för sluttorkning. Jag minns också att när vi åt middag skulle Longningen ha tre tjockskurna fläskskivor, Edit och jag

Johan "Longningen" Larsson

två var och husmor Ida, som då ägde gården, en skiva.

En lite "förrveten" dräng

Longningen var, som man sa "förrveten". En gång när han gick och harvade tittade han på en bil på vägen och märkte inte att hästarna stannat så han snubblade rakt in i harven.

En annan gång stod min far och grannen Artur Karlsson vid vår stenmur och pratade. Vid en annan stenmur cirka 100 m. därifrån var Longningen och för att skoja med honom började de peka upp i luften åt olika

håll, så Longningen höll på att vrida nacken av sig för att kunna se vad de pekade på.

Spriten förstörde hans husbonde

Hans husbonde August var vid denna tiden försupen och hade ofta fylledille (dilerium). Det har berättats att han redan som bebis tröstades med en "sudd", en ihopsnodd trasa med kandis (socker) i som doppades i brännvin. Han fick därmed begär efter brännvin redan som barn och detta tog med tiden överhand. Grannflickan Margit Karlsson Forsén har berättat om en syn hon aldrig glömmet. Longningen hade ramlat och brutit axeln eller armen så han var gipsad med armen rakt upp. Från ett fönster i granngården såg Margit att August under en dilleperiod gick med ett rep mot ladugården för att hänga sig och efter kommer Longningen med armen i luften för att vakta honom.

August blev intagen en tid på Ryhovs mentalsjukhus och sedan på något vårdhem, där han dog 1943. Han begravdes på Färgaryds kyrkogård och kördes dit på en vagn klädd med gränbuskar. Longningen körde vagnen och skulle sedan vara med på begravningen så jag fick förtroendet att som elvaåring köra hem och sätta in hästen. Jag fick ta en pall och stiga upp på för att nå upp över hästhuvudet när jag bytte ut betset mot grimman. Två år senare 1945 såldes gården och drängtiden i Nissaryd upphörde.

Bröderna från Lugnet, Johan, Anders och David Larsson. Grabben är Davids dotterson

Fortsätter på nästa sida.

Fortsättning från föregående sida

Nya drängplatser

Johan fortsatte att arbeta som dräng, en kort tid hos en annan August Andersson i Nissaryd, August i Nygård och mellan åren 1945 - 1950 på Karlsro. 1949 köpte han huset Nydala i Mogård och bodde där till 1977 då han flyttade in på Höstro och sålde sitt hus. Johan somnade in på Höstro 1983.

Aktiv i IOGT-NTO

Johan på lugnet var liksom sin bror en aktiv och trogen medlem i IOGT - NTO föreningen i Långaryd.

En gång gjorde föreningen en utflykt

till Onsjö vid Hallandskusten i egna bilar. Det var innan jag var medlem men jag var med och skjutsade i vår Volvo Duett "Röda blixten". Johan och Aina Johansson, Karlsro samt några ungdomar åkte med mig. När resan var slut steg Johan ur bilen och skulle väl sagt: - Tack för samvaron - men lite riktad mot Aina som satt kvar sa han - Tack för samlaget.

PERSONER VI MINNS

Under denna vinjett vill vi lyfta fram personer som under sin livsgärning utmärkt sig på olika sätt. Personer vars minne vi vill ska leva vidare och vars historia fler kan bära i sina hjärtan. Vem vill du att vi ska lyfta fram? Vill du själv skriva om någon, eller berätta för oss i redaktionen? Välkommen att höra av dig till redaktionen med dina förslag och tankar om vilka personer Du vill att vi ska hjälpas åt att minnas!

Fler minnen om Johan på Lugnet

Text: Birgitta Holmén Bild: Bente och Henning Jensen samt släktalbum

Många minns Johan på Lugnet. Minnesbilderna skildrar en man med bestämda åsikter men samtidigt vänlig, hjälpsam och vetgirig. Han skaffade TV och telefon och bjöd gärna på både kaffe och mat. När han ändå kokade mat gjorde han stora rejäla portioner så han kunde bjuda de som kom och hälsade på och så han slapp koka mat varenda dag. Till Monika och Bosse på Mogård var han en god granne, även om han gärna talade om hur han tyckte att de skulle odla och sköta sin mark och när han hjälpte till kanske han också gick lite hårt åt odlingar som han tyckte var onödiga.

En gladlynt man

Han verkade ha en järnhälsa. När han blivit smutsig och svettig åkte kläderna av och sedan gick han fram till brunnen, pumpade upp det iskalla

Julfest på Höstro. Vid främre bordet: Johan och Anders Larsson från Lugnet, Ruth Bäckman från Remma, Artur Johansson från Karlsro, Rosa Larsson från Tallbacken och Astrid Andersson från Nyarp.

vattnet och slog det över sig, frustade och småskrek - till nöje för de förbipasserande. Han blev med tiden lite rundlagd och minnesbilderna beskriver en

för det mesta gladlynt man. Han skaffade en moped, åkte runt i bygden, hälsade på sin bror David i Unnaryd och brorsdottern Berit i Stafsinge i Halland.

Det faktum att han var lite förvett ställde till det för honom under en mopedtur i Femsjö. När han passerade Femsjö kyrka tittade han in mot kyrkogården och såg inte en bil som stod parkerad utan körde in i bilen. På frågan hur det kunde hända svarade han - di hade gravet på körgårn.

Flytt till Höstro

Stugan köptes 1977 av Bente och Henning Jensen från Danmark till fritidshus. De har under den korta tid de lärde känna Johan bara goda minnen från besök på Höstro och besök av Johan i stugan. Hans minne lever ännu.

Johan på Lugnets stuga som 1977 köptes av Bente och Henning Jensen.

En släktforskares dröm – att hitta den där kändisen

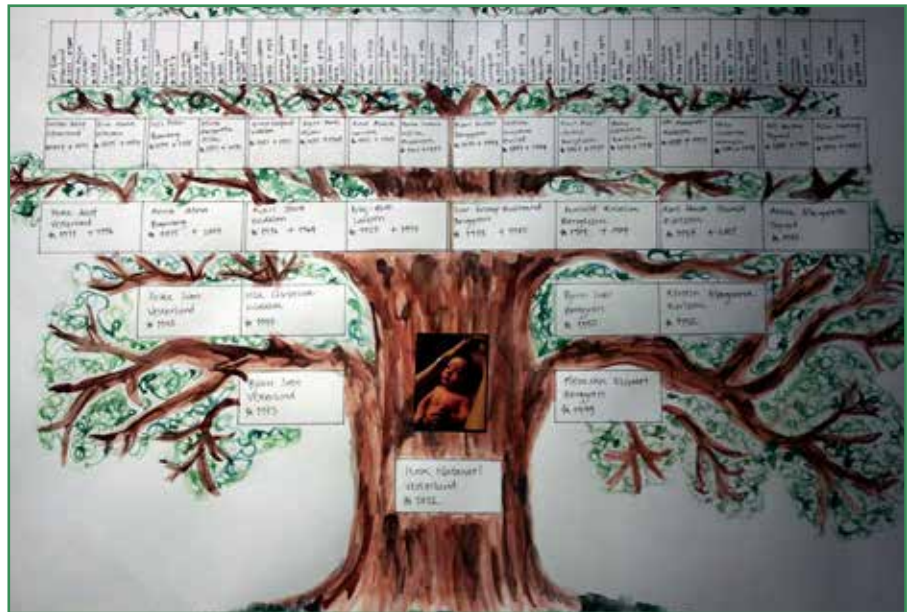
Text och bild: Björn Vesterlund, norrlänning som blivit smålänning

Släktforskning har alltid intresserat mig mycket. Nyfikenheten väcktes tidigt, och jag har alltid fascinerats av det här med släktträd och stamtavlor. Jag minns ännu hur spännande det var att följa den första Fantomens ättlingar och deras äventyr fram genom historien, och jag har fortfarande sparat alla de historiska serieäventyren i fantomenkrönikan stående i bokhyllan. I tidiga tonår trollbands jag också av Margit Sandemos Isfolket och deras öden i kampen mot deras onde stamfader Tengel.

Och allt det här lockade mig förstås att börja rota i min egen släkt. Det här var innan datorer och internet gjorde allt mycket enklare. Det man kunde göra då var att börja fråga levande släktingar, och där någonstans strandade tyvärr mina efterforskningar efter ett tag. Eller lades på vila kanske man snarare ska säga. För än fanns fortfarande drömmen om att hitta någon känd person långt därbak, som man skulle kunna ståta lite med.

Min fru

När min tid som uppsalastudent började närma sig sitt slut mötte jag så min nuvarande fru Rebecka Berggren bland nationernas vindlande korridorer och pampiga festsalar. Jag hade börjat nosa lite mer på genealogisk forskning och personhistoria när jag var aktiv i Norrlands nation, och samtidigt började jag också allt mer upptäcka vilken enormt rik skattkammare Internet var på väg att bli för just släktforskning. Jag besökte ofta Sveriges släktforskarförbunds nättidning Rötter och fick en ingivelse att beställa den då nyligen utgivna Sveriges dödbok 1947-2003, och samtidigt lärde jag också känna Rebeckas morfar, Oswald Karlsson, förutvarande kyrkoherde i Kungälv. Vid något tillfälle, alldeles innan Oswald tyvärr avled (jag hade då bara känt honom i inte ens ett år), så nämnde han att det fanns en del kartlagt i hans släkt- och tanken slog mig att man kanske skulle ta och titta lite närmare på det. Det jag upptäckte då var en mängd fascinerande namn, men också att det fanns flera utredningar utförda av olika personer som inte hade sammanställts. Jag beställde

Släktträdet för Björn och Rebeckas äldsta son Isak.

ett släktträdsprogram (Min släkt) för att kunna hålla ordning på allt, och så började jag sortera och dokumentera det jag hittade.

Av en händelse befann jag mig vid ett tillfälle på nättidningen Rötters anbytarforum och scrollade igenom olika släktnamn. Bland Oswalds anfäder fanns det intressanta släktnamnet Wunsch, och en av dem hade gift sig med en viss Kristina Dorotea Krusell, och jag tänkte försöka hitta mer om just släktnamnet Krusell. Det jag hittade var oerhört spännande! Om jag hade förstått allting rätt så var Rebecka ättling, i rakt nedstigande led, med självaste Erik XIV! Och det här skulle komma att betyda väldigt mycket för mina fortsatta efterforskningar.

Gateway ancestor

Enligt Bo Lindwall är Erik XIV ett exempel på en "Gateway ancestor", en anfader som öppnar upp en portal till en ofantlig mängd andra kända personer i historien. Erik XIV och hans far Gustav Vasas anfäder är kartlagda ända tillbaka till 1000-talet. Det här var viktigt för de blåblodiga förr i tiden, att hålla koll på sin släkt så att man härstammade från rätt anor och kunde bevisa ädelt blod. Hela Europas kungahus finns också representerade bland dem. Med andra ord hade jag helt plötsligt snubblat över den svindlande tanken att Rebeckas släkt skulle kunna

gå att följa hela 30 generationer bakåt i tiden.

Senare kom jag att inse att det inte alls var så märkligt att Rebecka var släkt med just Erik XIV och Gustav Vasa. Det är nämligen inte särskilt unikt i södra Sverige. Vasa och hans söner ynglade av sig en hel del både här och var har det visat sig. Men jag hittade i alla fall inte bara en, utan riktigt många kända personer genom att släktforska – dock inte i min egen släkt utan i min frus. Vad jag har kunnat se består min egen släkt mest av drängar, pigor, inhyses, fattighjon och bönder. Sveriges breda befolkning, den gråa massan genom historien alltså. Men även där finns det ett och annat spännande som man skulle kunna spinna vidare på vad det lider.

Just nu håller också Per Andersson, Långarydssläkting och en av de riktigt stora namnen bland släktforskare idag, på att ge ut sitt jättelika bokverk på ca 3 000 sidor fördelade på tre volymer om Gustav Vasas ättlingar. Självklart har jag förhandsbeställt ett ex, varit i kontakt med Per och fått möjligheten att göra några rättelser. Nu väntar jag med stigande nyfikenhet på att den ska bli färdig och dimpa ner i brevlådan.

Tänk! Jag fann en kändis ändå. Inte min egen biologiskt, men som ingift – och som sådan finns även jag med i ovan nämnda bokverk. -Det ska jag ståta med lite!

Järnvägen som inte blev av

Text: Bertil Holmén Bilder: Birgitta Holmén och Leif Ekelund

Det är visst på frågan att vi får järnväg här, han kommer nog att antingen gå förbi Nyby eller här åt Nissaryd.

Så skriver min farbror Gustav Holmén i ett brev den 13 augusti 1905 till sin bror Valfrid i Amerika. Detta är mycket intressant för det var just år 1905 som några intressenter planerade en järnväg från Landeryd till Markaryd.

Flera alternativ

Det undersöktes flera alternativ. Ett var som nämndes i brevet sträckningen Landeryd – Nissaryd – Femsjö – Lidhult – Markaryd. Ett annat var Landeryd – Långaryd – Älmeliden – Yaberg – Lidhult – Markaryd. Ett tredje var Landeryd – Långaryd – Höljeryd – Unnaryd – Byholma – Markaryd.

Det var denna sista sträckningen som det sedan 1909 söktes koncession för och som sedan också blev beviljad.

Men det var ett problem vid Byholma där järnvägen skulle korsa den smalspåriga Halmstad – Bolmen Järnvägen. Ett förslag var att på en kort sträcka förse Bolmenbanan med tre skenor så att tågen, både smalspåriga och de andra tågen, kunde köras där. Då kunde tågen Landeryd – Markaryd genom växling köra in på ena sidan av banan och ut på andra sidan. Det undersöktes också möjligheten att korsa Bolmenbanan vid Lidhult som sades vara lättare.

En 10 meter lång karta

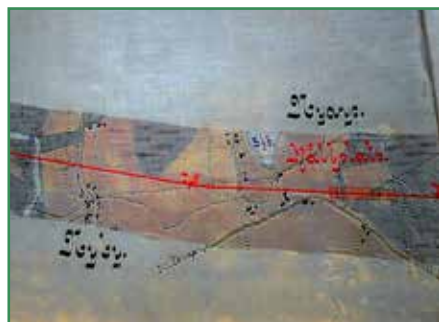
Vid planeringen 1905 gjordes mycket detaljerade kartor. Både planbild och i höjddled för att visa kupeeringen i terrängen. På kartan syns var det skulle schaktas, berg sprängas och på de ställen där det skulle fyllas ut och broar byggas. Stationer och hållplatser är nog utmärkta.

En sådan karta på Byholmaalternativet finns i bonadsmuseet i Unnaryd. Den är 10 m. lång och 50 cm. bred. Bilderna visar att det inom Långaryds socken var planerat för stationer i Landeryd, Gassljunga och Höljeryd samt en hållplats i Nyarp.

Men det blev ingen järnväg. Varför finns det många meningar om. En var att markägaren i Landeryd inte ville

upplåta sin mark. En annan var att August Mårtensson som hade affär i Nyby lade sig emot, han misstänkte att hans kunder då skulle åka tåg till Landeryd för att handla. Men det var nog bristen på kapital som gjorde att järnvägen inte blev byggd. Den var kostnadsberäknad till 6,3 miljoner i dåtidens valuta.

Många planer

Vid den tiden, i början av 1900-talet planerades många liknande järnvägar i Sverige. En sträcka var från Särö, söder om Göteborg, mot Ullared, vidare mot Fegen och sedan till Landeryd. Där skulle den sedan fortsätta i den planerade järnvägen mot Markaryd. Men inte hellre den blev byggd.

Som lite kuriosa kan till sist nämnas att cirka 10 år efter den planerade järnvägen, hoppet om järnväg fortfarande fanns kvar. När det skulle byggas nytt bostadshus på Askelund, Långaryds Skattegård vändes det med framsidan mot den planerade järnvägen. Kanske för att det skulle se vackert ut, men också för att ha fin uppsikt på järnvägs- trafiken. Huset kom därmed, lite ovanligt, att stå med gaveln mot landsvägen. När huset senare brann ner byggdes det nya huset med front mot vägen. Då hade man gett upp hoppet om en järnväg genom Långaryd.

En del fakta hämtad från artikel skriven av Leif Elgh i tidskriften Tåg – Svenska Järnvägsklubben tidskrift n:r 11 2017.

Biljett för att få gå på järnväg.

Många som hade sitt arbete i Hyltebruk bodde t.ex. i Rydöbruk. Men för att få gå på Järnvägen, som var den kortaste vägen, måste de lösa en sådan här gångbiljett. Stefan Helgesson som har biljetten hittade den vid en vindsröjning i Hästhult. Biljetten är som det syns på bilden mycket använd, hårt sliten och har delat sig vid vikningen på mitten.

För de som bodde i Hästhult var det nära ned till järnvägen och sedan gå på den till arbetet i Hyltebruk.

Från gatpojke i Etiopien till specialistsjuksköterska i Sverige. Del 2

Här fortsätter jag berättelsen, från SOCKENBUDET n:r 29, om Getu, gatpojken som med hjälp av många omtänksamma människor och lyckliga omständigheter så småningom blev min och Margaretas adoptivson.

Nio månaders kursdeltagande

Att Getu råkade komma till Lide-takliniken, tack vare den omtänksamme skoputsaren på Merkatororget, och därigenom kom i kontakt med Siv Hermansson visade sig vara ett lyckokast. Med sin sjuksköterskeutbildning och praktiska erfarenhet gav hon Getu en behandling som gjorde att han snart var på benen igen. Och då hade han redan fått kontakt med flera svenska, så kallade volontärer.

Med den amerikanska Fredskåren som förebild hade SIDA i Sverige rekryterat ett antal volontärer i olika professioner, inom huvudsakligen sjukvård och byggnadsteknik. De benämndes vanligen inte som fredskårister utan som volontärer, med reducerad lön och en viss grad av idealism. Men med idealismen krävdes utbildning och helst en viss erfarenhet inom yrket

För mitt skolprojekt hade vi fått oss tilldelat ett halvdussin byggnadsingenjörer och en ekonomikille som tog hand om vår bokföring. Dessa hade bra utbildning och erfarenhet inom sitt yrke. Med en specialkurs i u-lands-kännedom på SIDA ansågs de sedan beredda att möta den verklighet som inte på något sätt liknade vår svenska. En sådan kurs fick även jag och Margareta med i bagaget inför vårt jobb i Etiopien. Den kursen fick vi, ett tjugotal aspiranter, på Dalarö där också vår då nio månader gamla son deltog – i en babygunga på golvet mitt i cirkeln av kunskapstörstande lärjungar, som skulle ut i u-världen.

Getu byter namn till Mersha

Några av dessa volontärer lärde Getu känna genom Siv Hermansson. Men Getu blev inte känd som Getu. Han uppträdde i stället som Mersha. Det hade sin förklaring i att han en dag

Getu, Per och Lennart vid tiden för adoptionen.

på Merkato (den stora marknadsplatsen) beslöt sig för att byta förnamn (det kunde han göra utan papper och registrering). Han var rädd för att någon "hemifrån" skulle känna igen honom och skicka honom tillbaka till Dahana. Detta namn Mersha blev hans officiella namn i åtskilliga år. Det skrevs även in i det pass som han skulle få för att vi skulle kunna ta med honom till Sverige. Efternamnet blev enligt etiopisk tradition pappans namn, alltså Teferra och detta liksom förnamnet ändrades inte förrän folkräkningsmyndigheten i Norge, där Getu då jobbade, lät honom byta tillbaka, både förnamn och efternamn – så som hans mamma hade kallat honom och så som han mindes från sin tid därhemma.

Det var genom Siv Hermansson som Mersha kom att lära känna några svenska volontärer, som såg till att han som ensam "gatpojke" (bland dussintals likalottade utanför Lidetas grind) fick möjlighet till ett års skolundervisning i Harrar, i östra Etiopien, inom bibeltrogna vänner, sedermera benämnt LEM, Luthersk Evangelisk Mission där, med bland annat engelska som vardagsspråk. Detta år betydde mycket för Mersha. De svenska missionärerna Joseph och Filippa Oredsson på LEM blev förebilder, i religiöst såväl som i praktiskt vardagsnära avseende. Deras son Sverker Oredsson blev för övrigt historieprofessor och känd poli-

tiker i Lund.

Han blir en i vår familj

"Jag vill komma till Per" sa Mersha, som svar på frågan om hur han skulle kunna ordna sitt liv efter det att Johan och Karin åkt hem till Sverige. Johan var en av mina regionchefer och hans fru Karin var apotekare. De hade under någon tid låtit Mersha bo hos dem, efter att han den första tiden efter sjukdomen huserat i ett garage med säng, hos Siv Hermansson.

Per var vår lille parvel på knappt två år, ett av ett antal barn i den svenska kolonien med sammanlagt ungefär 400 svenska volontärer och s.k. experter, mest bosatta i Addis Abeba. Vi fick vetskap om situationen och Mershas önskemål och accepterade efter en stunds "förhandling" under en akacia i vår trädgård.

Mersha hade träffat Per några dagar tidigare och bedömde troligen chansen som ganska god att genom lille Per kunna få en framtid för sig själv – som inte var en vardag på gatan. Ja, så kom Mersha (Getu) till vår familj och det blev början på en nu halvsekel lång samvaro. Han är idag 66 år.

Att skaffa pass till Mersha

En sak, som var mycket viktig var att skaffa pass för Mersha. För ansökan till passmyndigheten, som var en rättsinstans ungefär som vår Tingsrätt,

Fortsätter på nästa sida.

Fortsättning från föregående sida
behövde man namnet på båda föräldrarna. Hur skulle vi lösa detta? Mersha hade ju ingen aning om vem som var hans far, han hade aldrig haft någon form av dokument i sin ägo. Men han visste vem som var hans mamma, han kunde både namn och bostad för henne. Men på Lideta-kliniken fanns en föreståndare som hette Teferra, som vi hade lärt känna. Vi beslöt oss för att prata med honom.

Mr Teferra var en vänlig man, som var väl bevandrad i de byråkratiska sfärerna. Han frågade Mersha direkt om det var riktigt att han inte kände till vem som var fadern. Mersha svarade jakande och Mr Teferra fortsatte "då får vi väl försöka hitta någon lämplig pappa åt dig". Det blev en stunds diskussion om detta känsliga ämne, och sedan förkunnade Mr Teferra "Jag kan vara din pappa. Jag skall boka tid åt dig".

Efter någon vecka kom det klartecken från Mr Teferra och vi träffades utanför en ganska enkel byggnad där "Tingsrätten" höll till. Inne i lokalen satt tre domare, alla i svarta mantlar

Bild från Getus avskedsfest när han skulle resa från sitt hemland till Sverige.

Vänner, kollegor, Margareta och Lennart vid avskedsfesten inför hemresan.

och vita peruker – förmodligen enligt engelsk förebild. Vi fick berätta vilka vi var och varför det var aktuellt att begära pass för Mersha. Själv fick han bara en fråga "Hur kommer det sig att din mamma har två namn? Mersha fattade direkt galoppen och svarade omgående "Hon var gift två gånger ..." Med det var domaren nöjd. Men dokumentet skulle skivas ut och bevittnas. För utskriften svarade en av de två sekreterare som satt under akaciaträdet utanför lokalen. De hade var sin skrivmaskin, som såg ganska åldersstigna ut. Min pappas gamla Halda, som han skrev bygdenyheter på i Småland, skulle nog ha platsat väl vid en jämförelse. Och det officiella språket, som var "kejsarens språk" amarinja, ett av många i landet, sattes samman på så sätt att man började med att trycka in en grundsymbol, ungefär som ett stort A, på vilket man sedan, efter backslag, "klädde på" med ett litet "utskott" på sex ställen, höger/vänster, upptill/ner-till, mittpå, varigenom man då hade

konstruerat stavelser – inte bokstäver, men som tillsammans bildade ord.

Av lätt förståeliga skäl tog ju detta en bra stund, men vi väntade troget. När skrivningen var klar och domaren hade kollat texten, så skulle ju innehållet bevittnas och för detta tog Mr Teferra pappren och gick resolut ut och försvann ett tag. Det hade samlats rätt mycket folk därute – rättsprocesser var ett folknöje – och det fanns gott om potentiella "vittnen". Med fyra godtyckliga namn (eller tumavtryck) var domaren nöjd och vi kunde gå hem. Efter några dagar fick Mersha sitt första pass och vi kunde andas ut.

Vårt skolbyggnadsprojekt rullade på. Mersha blev mer och mer en del av vår familj och adopterades enligt etiopisk lag med beslut av Imperial Government of Ethiopia, Ministry of Justice. Mr Teferra var även här "behjälplig" i processen. Snart nalkades den dag då vi skulle åka hem.

Fortsättning följer i SOCKENBUDET nr.31.

BERTIL MINNS

Text: Bertil Holmén

Vid Långaryds marknad och Nyby torg kom kreaturshandlare även långväga ifrån och fick bo hos traktens bönder. Möller från Kinnared brukade ligga över hos Karl-Enard i Nyarp. Bernhard Andersson i Neregård Nyarp hade fem kor men alla var sinta så de hade ingen mjölk. När han var "i handlaretagen" på Nyby torg bytte han en ko med grannen Karl-Enard och fick därmed en ko som mjölkade. Men Bernhard fick ge lite emellan. Naturligtvis dracks det riklig köpe-

skål, som brukligt var efter affären. Tidigt morgonen efter knackar Karl-Enard på hos Bernhard och säger. – Detta har jag in te gjort med avsikt. Vad då säger Bernhard? – Jo jag fick alldeles för mycket emellan vid koaffären i går, för se min pengabörs är full med pengar. – Men det är ju inte din pengabörs. – Jo jag hade den här i byxfickan. – Men det är ju inte dina byxor heller. Han hade förstås råkat ta kreaturshandlarens byxor på sig.

Sommarvandring med Södra Skogsägarna i Yttersjöholm

Text och bild: Magdalena Öhlander

Den 2 juli var medlemmar i Södra Skogsägarna inbjudna till en sommarvandring vid Yttersjöholms såg och kvarn. Kvällen lockade cirka 50 medlemmar som fick en fin rundvandring ledd av Lennart Erlandsson från Hokhult.

Skolan

Skolan i Yttersjöholm var skola fram till 1959. Mot slutet gick det sju stycken elever. Ett par av eleverna var med och kunde berätta för de yngre att man på den tiden även gick i skolan på lördagar och sedan var det också söndagsskola. Från slutet av 1940-talet kördes mat till skolan från Långaryd. På den tiden var det ingen skolskjuts och den som hade längst till skolan cyklade cirka 4 km.

Skolan var flyttad hit från Kråksås 1918.

Hembygdsföreningen

1964 övertog Långaryds Norra hembygdsförening skolan.

En del av skolbyggnaden som tidigare utgjordes av lärarbostad uthyrdes 1964 till en dansk familj och har sedan dess varit uthyrd till samma familj.

Vid skolan finns det en bastu som utnyttjas var 14 dag av byborna - En trevlig tradition som vi gärna håller liv i - säger Lennart Erlandsson.

En Getastuga från torpet Gräsholmen flyttades hit 1967 och inrymmer idag ett litet museum.

Kvarn och såg

Det fanns förr ett säteri i Yttersjöholm. Och 1868 byggde Karl Andersson som ägde säteriet kvarnen. På den

Skogsägare inspekterar det gamla maskineriet

tiden fanns det också en affär i byn. 1914 byggdes sågen och då renoverades även vattenhjulet.

Renovering

Räddningen på senare tid blev när före ägaren 1951 lade nytt tak och det räddade byggnaderna. 1992 ansökte Norra hembygdsföreningen om pengar för att rusta upp, och pengar fick man. Bland annat sponsrade Södra Skogsägarna med 20.000 kr. Ett stort antal måndagskvällar samlades frivilliga bybor och lade ner mer än 2000 timmar på renoveringen. En snickare från Unnaryd, Torsten Larsson, hjälpte till och bland annat renoverade han vattenhjulet. 1995 monterades hjulet på axeln och 1997 hade man invigning. Då kördes sågen med vattenkraft. 2002 invigdes smedjan med aktiviteter och smed. Taksticke-hyveln användes och det hyvlades stickor i Asp. Det är ett ovanligt såg då det är ett vänster

såg berättar Lennart Erlandsson för nyfikna skogsägare. Det finns olika tjocklek på det man sågar, bland annat tum och engelskt tum. En av skogsägaren berättar att han hört en historia. Där det var en som hade frågat en engelsman hur snabbt det går att avskaffa tumet? - Inch for a inch, lär engelsmannen ha svarat.

Södra informerade

Södras skogsinspektör, Rickard Hjelmqvist från Unnaryd, informerade om vad man bör tänka på nu i sommar i skogen. Om skadedjuren, nya regler och priser på virke.

Ingvor Johansson, en av de förtroendevalda, berättade om vikten av att ta hand om sina diken och att hålla avstånd till vatten med maskiner och att framför allt Al är bra för bäckar. Med var även Camilla Olsson från Bökhus, förtroendevald. Södra bjöd på fika.

Besökarna på väg in i kvarnbyggnaden

Sågbänken visas av Lennart Erlandsson

Ingvor Johansson tipsar

- Kör aldrig i bäckar och diken. Även en liten bäck, rinner ut i en större och kommer snart ut i en sjö.
- Grumlar man vattnet förstör man för många vattenlevande organismer som senare blir mat till fiskarna.
- Planera vägar och avlägg så du inte behöver köra över vattendrag.
- Måste du köra över ett vattendrag, gör en provisorisk bro alternativt, lägg i en trumma och gör en permanent överfart.
- Kör inte närmare diket än tio meter, ofta är det mjukt nära diket och diket kanter trycks lätt in mot diket och diket fungerar sämre.
- Hugg fram och spara lövträd utmed dina diken, helst al för al fäller gröna löv, vilket ger mest näring till de vattenlevande organismerna.
- Al är det enda träd som fäller gröna löv för den kan ta upp kväve ifrån marken där den har kvävefixerande "kottar" på rötterna.
- Mängden fisk i vattendraget beror på hur mycket lövträd som finns utmed bäcken, diket.
- Var rädd om dina diken så de inte slammar igen, ta bort kvistar och grenar som faller i dem och hindrar vattenflödet.
- Lika mycket som vattennivån i diket stiger, lika mycket mindre blir trädens rotsystem. Minskat rotsystem ökar risk för stormfällning.
- Vid behov kan man rensa diken till ursprungligt djup, samråd kan då göras med skogsstyrelsen.

Läs gärna min studie om dikesrensning som är utförd i området:

<http://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:1317092/FULLTEXT01.pdf>

Bilder från midsommarfirande på Höstro

Bilder: Lennart Borg

Samma skola - olika tidsepoker

Text och bild: Iris van der Kruijssen - Witte

Inför höstens skolstart intervjuade jag två elever från två olika tidsepoker som gått i Landeryds skola. Och ställde samma frågor, här kommer deras berättelser

Gudrun Linder, Landeryds skola 1959-1965

Gudruns privatliv och skolliv utspelade sig på Landeryds skola. Hon bodde granne med skolan, pappa Stig och mamma Dagmar jobbade i skolan som vaktmästare. Med andra ord rätt person att prata skolminnen med. 1959 började Gudrun och tvillingbrodern Claes ettan, som var en klass ihop med tvåan. De var ett 20-tal elever, lärare var Hildur Svenningsson. Det var såklart spännande att börja skolan, men mest roligt, hon kände ju redan de flesta andra eleverna i klassen.

Skrubbade

Ett minne som tydligt skiljer sig från dagens skola är fredagsbadet. Under skoltid varannan fredag fick alla barn klassvis gå ner till källaren för att bli skrubgade. I ungefär åtta plåtbalkor på rad satt flickorna, tvättade sig, Dagmar skrubgade ryggen och sen var det bastu och dusch. Stig skrubgade pojkarna. Det var ett välkommet avbrott från lektionen tyckte Gudrun.

Bästa minnet har Gudrun av sommarexamen, det var fint överallt, de samlades med nya kläder på och sjöng. Lucia var också fint, men så här i efterhand förstår man att det inte var schysst mot alla att först valdes en Lucia, sen valde Lucian tärnorna. Man lussade hos vaktmästaren och lärarna som bodde i närheten, och sen fick de som hade lussat sova i "lärarrummet".

Allsång

Gudrun minns även skolläkare Thulin som med sin luta ledde allsång med hela skolan i gymnasalen efter vaccinationerna. Det gjorde också att man inte var rädd för honom nästa gång man skulle dit.

Gudrun hade svårt att lära sig läsa. Hon minns bibelläsningen på lördagarna då alla skulle läsa var sin vers, hon försökte räkna ut vilken vers hon skulle få och började öva på den. Ve och fasa när fröken bytte håll eller när

hon hade räknat fel. De andra i klassen skrattade när hon läste fel. Senare i skolgången kom hon på att man kunde ljuda sig fram till orden. Man fick inte göra det högt och det hade det gjort det svårt för henne i början av läsarkarriären.

Nya barn

Det som gjorde Landeryds skola till något speciellt var att det kom nya barn hela tiden på grund av järnvägspersonal som förflyttades. Barnen togs

och pratade. De spanade även på äldre "slöjdkillar" som gick en snickerikurs där förskolan är nu. Även skolhusets insida minns hon väl, tre salar på nedervåningen plus matsal och kök. På övervåningen syslödssalen, gymnastiksalen och den gamla lärarbostaden där det bodde en tant och en farbror. I matsalen där alla i skolan åt samtidigt var det tyst efter bordsbönen. Efter maten sa alla "Tack gode gud för maten, Amen." Sedan var det rast.

Gudrun Linder

upp i gemenskapen på ett naturligt sätt, många försvann igen efter några år. I Landeryd "rörde" lärarna inte barnen, fast det fortfarande var tillåtet. Inge, Gudruns man, minns annat från Nyby skola där han gick!

Läraren som hon hade i 3-4:an var Astrid Bengtsson, i 5-6:an Evert Bengtsson (de var inte släkt med varandra). Om Gudrun ska välja någon som hon har ett starkt minne av blir det kompisarna. Hon träffar ett gäng kompisar regelbundet fortfarande. Det brukar alltid dyka upp några skolminnen då.

Skolgården

Platsen som förknippas mest med glada minnen är skolgården. Där hoppade de hopprep och hage som de ritade i gruset. De spelade kula och en lek som kallades "Goddag kungen". Killarna spelade fotboll. Senare på mellanstadiet gick tjejerna runt, runt

Ett intressant ämne för Gudrun var naturkunskapen, framför allt när de lärde sig om kroppen och naturen. Hon blev senare sjukvårdsbiträde på grund av det intresset och för att det var så trevligt att jobba med äldre. Hon hade tyckt det var intressant att lära sig mer men livet med barn och matbutik kom emellan.

Nu planerar vi för nummer 31 av SOCKENBUDET!

Vill du skriva, annonsera, publicera en bild eller tacka någon i nästa nummer av SOCKENBUDET behöver vi ditt material senast 15 oktober
Maila till sockenbudet@langaryd.nu

Fortsätter på nästa sida.

Fortsättning från föregående sida

Wilma Olsson, Landeryds skola 2012-2019

När jag pratar med Wilma Olsson, 12 år har hon precis haft sin sista skolavslutning i Landeryds kyrka. Hon har gått ut 6:an och färskare minnen från Landeryds skola går inte att hitta. Det har känts lite extra skönt att sluta 6:an och ha sommarlov. De sista åren har Wilmas klass som består av 12 elever haft många olika lärare. Nu på vårterminen i 6:an har det vid olika tillfällen inte funnits lärare till musik och bildlektionerna och klassen har fått förtroendet att klara sig själva. De har hittat

och instagram så de kan fortsätta och bygga upp bekantskap och bli vänner under sommaren. Wilmas årskull har även fått börja med språkundervisning på Örnaskolan när de gick i 6:an så det har också hjälpt till att göra övergången till högstadiet mest rolig och spännande och inte så nervös. Wilma tycker det ska bli kul att lära sig mer, få mer utmaning efter mellanstadiet.

Landeryds skola

Bästa minnet som Wilma har från Landeryds skola är inte en enstaka händelse, utan den period som klassen hade läraren Tamara. Det var inte

Wilma Olsson

på eget och kanske blivit lite mer tajta men det ska bli skönt att börja på en ny skola till hösten.

Örnaskolan

Skolstarten på högstadiet på Örnaskolan ser Wilma fram emot. Hon har redan träffat sina nya klasskamrater. De har klassgrupper på snapchat

förrän i efterhand som Wilma fattade att tiden med Tamara var så bra med en och samma lärare. Hon var så duktig på matte och bild och hon var älskad på slutet. När Tamara som är från Ryssland började arbeta med klassen var det svårt för eleverna att acceptera henne, men det vände efter ett tag.

Andra minnen som är starka var från schackfyran. Klassen blev bäst i Halland, åkte till Västerås där de bodde på hotell och kom på 11:e plats från alla fyror i hela Sverige. På resan lärde även många föräldrar till fyrorna känna varandra riktigt bra.

Alla känner alla

Det som gör Landeryds skola till något speciellt som Wilma uttrycker det, är att alla vet vilka alla är. Genom familjegrupperna lär äldre och yngre barn känna varandra bättre och när till exempel någon i förskoleklassen är ledsen på rasten bryr även äldre barn sig om förskoleklassbarnet och försöker trösta. Wilma tycker även att erfarenheten på Landeryds skola gör att man inte dömer så lätt, för här känner alla alla och då vet man vad som kan ligga bakom någons beteende eller utseende.

En plats på skolan som Wilma direkt tänker på är det "gula klassrummet" som hennes klass inte tyckte om, men som de fick gå alldeles för många år i. Positiva minnen förknippas med biblioteket, dit de fick gå när de behövde lugn och ro.

Framtidsplaner

Wilma har redan en plan för tiden efter högstadiet: - Helst går hon på Rymdgymnasiet i Kiruna. Gärna jobbar hon sen på rymdforskningsstation i Kiruna. Bara två lektioner i 6:an handlade om rymden, hon hoppas på lite mer redan i 7:an!

Landeryds kyrka söndagen den 24 november kl.18.00

Den pärlmor-utsmyckade hardangerfelans magiska klangvärld möter lyhörd och träffsäker sopransaxofon tillsammans med djärv gitarr. Maine coon trio består av tre musiker och låtskrivare med fötterna på jorden. Bandet möttes på Världsmusikprogrammet i Göteborg 2013, och har ett kraftfullt sound som sträcker sig från minimalistiska svenska polskor och pulserande norska gangare till egenskrivna valser som sätter dansgolvet i gunging. I ett tätt sammansvetsat samspel blandar de nordisk folkmusik med improvisation och egna kompositioner.

Sopran- och tenorsaxofon - Robin Johansson

Gitarrer - Søren Vinther Røgen

Fiol och hardingfela - Anna-Karin Andersson

Nya "busslinjer" ska locka ännu fler till Tågdagarna

Text: Redaktionen

Möjligheterna att åka kollektivt till Tågdagarna blir ännu större i år. Såväl under lördagen den 7 september som söndagen den 8 september kan man åka SJ-veteranbuss från Falkenberg till Landeryd. Samma buss kommer före returen till Falkenberg också att köra ett antal turer Landeryd-Broaryd-Burseryd och omvänt.

– Bussarna körs i samarbete med Magnus Knutsson i Jönköping, som ju också utför trafiken med veteranbuss Landeryd-Hyltebruk och omvänt under Tågdagarna. Idén till den utökade busstrafiken har vuxit fram i samtal med våra lokala samarbetspartners i Landeryd, säger Per-Yngve Bengtsson, ordförande i Föreningen Landeryds Järnvägmuseum (LJM).

Falkenbergsbussens sträckning

- Fbg Bussterminal Holgersplan (framför gamla stationsbyggnaden)
 - Fbg nya station (ansl till Öresundstågen)
 - Årstad (Solgårdsvägen / Hebergsvägen)
 - Abild (bygdegården)
 - Torup (Nielsens Bageri & konditori)
 - Brännögård (fabriksinfarten för lastbilar)
 - Kinnared (ICA-butiken)
 - Landeryd (järnvägsstation)
- Burserydsbussens sträckning
- Landeryds järnvägsstation
 - Bussarnas ordinarie vänd- och hållplats i Broaryd
 - Stationsplanen i Burseryd.

De tillkommande "busslinjerna" innebär ökade möjligheter att resa kollektivt till Tågdagarna den 7-8 september, något som speglar en av de underliggande ambitionerna med våra evenemangsdagar, nämligen att med tonvikt på järnvägen visa upp och visa på det samlade kollektivresandets betydelse förr, nu och i framtiden. Därför känns det bra att på detta sätt åter knyta orterna längs den nedlagda Falköpingsbanan närmare Tågdagarna. Vi hoppas såklart också att många vill åka med veteranbussarna bara för att de är intressanta i sig, och väcker reseminnen, fortsätter Per-Yngve Bengtsson.

Även Krösatåget bidrar

Även det extra, gratis Krösatåg som Hallandstrafiken (HLT) kör Halmstad-Landeryd t o r båda Tågdagarna bidrar till ambitionen att lyfta fram kollektivt resande överlag.

– HLT:s extratåg lockade hundratal nöjda resande och besökare till Tågdagarna i fjol, förhoppningsvis är intresset lika stort i år. Detta moderna tåg kommer dessutom att kunna studeras närmare under dagen i Landeryd, då det står uppställt jämte dressinförrådet. Tåg- och HLT-personal på plats informerar och svarar på frågor om dagens kollektivresande, biljettsystem, framtidsvisioner m m.

– Nämnas bör att också alla ordinarie Krösatåg rullar som vanligt dessa dagar, men på dem gäller ordinarie biljettpreiser, säger Per-Yngve Bengtsson.

Han vill för tydlighets skull tillägga att också bilåkande besökare är jättevarmt välkomna till Tågdagarna, oav-

sett vilken ort man tar sig till. Överlag, inte minst i Landeryd, finns gott om närbelägna bilparkeringar!

Ångtåg från Hyltebruk

Årets tidtabell för veteranstågen – som ju Tågdagarna trots allt annat till stor del handlar om – innehåller ett ångloksdraget tåg till Hyltebruk båda dagarna. Ångloket kommer att stanna på plattformsspåret närmast stationshuset under uppehållet i Hyltebruk och kan då lätt beskådas. På återfärden mot Torup kommer det att skjuta på tågsättet, som kommer att ha ett diesellok i andra änden.

Per-Yngve Bengtsson:

– Loktågen till Hyltebruk, som kompletterar de sedvanliga rälsbuss-turerna till och från Torup över Rydöbruk, är tänkt som en temperaturhöjare i kommunens centralort. Där har Tågdagarna-aktiviteterna överlag varit tämligen måttliga. Genom en lycklig omständighet – invigningen av och OS-kvaltävlingarna i skateparken – och kommunens med flera aktörers beslut att flytta den traditionella och familjeinriktade Sommarfesten till samma dag, d v s lördagen den 7 september, blir temperaturen i Hyltebruk avsevärt höjd. Det här visar på kraften i Tågdagarna-konceptet!

Spårunderhåll och ridning

På bangården i Hyltebruk kommer spårunderhållsföretaget Infranord att under båda dagarna visa upp en rälslyftbil och erbjuda den som inte är höjdrädd en liten lufttur. Företaget kommer också att erbjuda dressin-cykling och rälsspikning för den som vill pröva ben- respektive armstyrkan. Hylte Ryttnärförening ordnar ponnyridning åtminstone under lördagen och Stora Enso visar bruket i guidade turer såväl på lördagen som söndagen.

Gudstjänst och kaffe

I övrigt följer utbud och aktiviteter på berörda Tågdagarna-orter i huvudsak väl inkörda och fungerande spår. Således kan man åka veteranståg på sträckorna Landeryd-Smålandsstenar, Landeryd-Kinnared-Torup och Torup-Rydöbruk-Hyltebruk flera gånger per dag. Och således blir det också denna

Fortsätter på nästa sida.

Förbindelser med veteranbuss från Falkenberg och Burseryd ökar möjligheterna att åka kollektivt till Tågdagarna 2019.

Foto via Magnus Knutsson.

Samling kring ångloket under Tågdagarna i fjol. Den mer än hundraåriga dragaren och dess personal beundras alltid av besökarna oavsett ålder. Foto: Åsa Bengtsson

gång gudstjänst i Landeryds lokstall på söndagsmorgonen, morgonkaffe över öppen eld, teater och spelmansstämma i Kinnared, höstmarknad och kör-sång i Torup, visning av Bruksmuseet i Rydöbruk och en låg rad aktiviteter i Smålandsstenar, där framförallt under lördagen. Dans- och scenkonstnären Nathalie Ruiz återkommer med en ny laddad happening längs spåren, "Den svarta damen".

Veteranbilar och arborist

I Landeryd kan man studera veteranbilar av olika slag och hur en arborist arbetar högt upp i trädkronorna. Voltbilen finns också på plats. Mellan tågen i Landeryd kommer man vidare, precis som i fjol, att kunna ta en åktur med Halmstad-Nässjö Järnvägars ångvagn från 1888, ett av de äldsta drift-dugliga järnvägsfordonen i Sverige och använt av kung Oscar II. Efteråt kan man äta och dricka gott i evenemangstältet eller bara köpa en korv med bröd i väntsalen. Flera lokala restauranger/matställen håller extraöppet på berörda orter.

Också mat på tågen

– Mat och dryck finns ju även ombord på de lokdragna veteranstågen som liksom i fjol framförs i samarbete med Nässjö Järnvägmuseum. I tågen medföljer antingen kafévagn eller restaurangvagn med fullständiga rättigheter, något som uppskattades stort i

fjol. Och visst är det resandekvalité att sitta skönt och äta och dricka gott i restaurangvagnen medan röken från ångloket sveper förbi utanför vagnsfönstret, konstaterar Per-Yngve Bengtsson.

Fullständigt och detaljerat Tågdagarna-program med samtliga kringaktiviteter och erbjudanden från samverkande aktörer liksom alla tåg- och busstidtabeller publiceras efterhand på www.tagdagarna.se. Där kan man också anmäla sig som funktionär under Tågdagarna. Just före Tågdagarna färdigställs också ytterligare tryckt information i form av ett 16-sidigt programblad som delas ut till besökarna.

Invigning och utställning

Det finns dock två andra Tågdagarna-nyheter för i år vid sidan av ånglokskörningen till Hyltebruk. På lördagsförmiddagen återinviger näm-

Författaren och teknikhistorikern Bengt Spade. Foto: Privat

ligen Trafikverket och Föreningen Landeryds Järnvägmuseum gemensamt den nyrenoverade stationsbyggnaden i Landeryd, numera statligt byggnadsminne. Samtidigt öppnas en fotoutställning i husets lägenhet med 15 bilder från stationen och lokstallet i Landeryd tagna på 1960- och 70-talen av författaren och teknikhistorikern Bengt Spade. Hylte kommun bidrar till utställningen såväl ekonomiskt som arbetsmässigt.

Bilder för eftertanke

– Bilderna är fantastiska dokument över dåtidens järnvägsmiljö i Landeryd, och manar till eftertanke kring hur vi tillåtit oss att misshandla offentliga miljöer i vårt land. Renoveringen av stationshusets yttre markerar förhoppningsvis ett skifte när det gäller Landeryd, där vår förening försöker bidra i vidmakthållandet av den kvarvarande historiska infrastrukturen på olika sätt, främst genom museiverksamheten i lokstallet. Till Tågdagarna ska bangården också ha fått ett nytt våghus som ersättning för det förfallna, bygget pågår hos snickaren Tore Hansson i Kinnared. Våghuset är nog också värt en liten invigning, säger Per-Yngve Bengtsson, ordförande i Föreningen Landeryds Järnvägmuseum, som gläds över att Trafikverket sedan i fjol kompletteringsasfalterat plattformen och genomför underhållsåtgärder på spårområdet i Landeryd.

Mammas

mat i Landeryd
God mat i genuin miljö

Lunchbuffé

Lunchbuffé serveras tisdag-torsdag 11:30-13:30
fredag 11:30-14:00

Smörgåstårtebuffé 25/8 kl. 13.00, bordsbokning
Tägdagarna 7-8/9 kl. 11.30-15.00, INGEN bordsbokning
Medelhavsbuffé 29/9 kl. 13.00, bordsbokning
Nordgäta med 2-rätters 11/10 kl. 19.00, bordsbokning
Medelhavsbuffé 27/10 kl. 13.00, bordsbokning
Farsdagsbuffé 10/11 kl. 13.00, bordsbokning

Minnesstund

Om någon älskad har gått bort hjälper vi till att arrangera minnesstunder, så att ni kan tänka på annat.

Vi hjälper er med mat, dryck till maten (lättöl, mineralvatten, läsk), kaffe samt något till kaffet.

Ex pris 240:-/pers för varmrökt lax, potatis, örtsås och tårta.

I priset ingår även dukning, blommor, ljus och servetter samt servering och undan plockning. Inga transportkostnader tillkommer.

Julbord

17/11, 24/11, 1/12, 8/12, 15/12 kl. 13.00, bordsbokning

Vi önskar dig varmt välkommen till en god gammaldags julstämning!

Upplev en julpyntad restaurang med en helt unik atmosfär – Ett klassiskt julbord i toppklass väntar dig.

Glöggbord, Sillbord, Laxbord, Kallt bord, Varmt bord, Godis-, Ost- & Efterrättsbord

Vuxen 490:- Barn 3-12 år, halva priset.

All bordsbokning sker på 073-3648844

Catering? Kontakta oss gärna!

För mer information, besök vår hemsida, www.mammasmat.biz,

facebookside eller ring oss 073-3 648844

Varmt välkommen önskar
Paula och Krister

**Det är lätt
att handla med
hjärtat!**

VARMT VÄLKOMNA!

Röda Längan, Torget 4, Unnaryd
Öppettider: Ons-fre 13-18 Lör 11-14

Följ oss på Instagram:
butikpaletti

BUTIK PALETTI
butikpaletti.se

Foto: Maj Martinsson Wiberg

ESSKÅ METALL AB

Experter i pressning svetsning & Verktyg

I Landeryd har vi expanderat och utökat industrilokalen och förbättrat den yttre miljön mot gata och bostäder i närområdet.

www.esskametall.com

Tel 0371-40600

RUNEMYRS

LOTS &
ALLTJÄNST AB
LÅNGARYD

Tel./Fax 0371-460 61 • Mobil. 070-684 60 51

Tak- och fasadtvätt, trädgårdstjänster, liftuthyrning, gravstenstvätt, förankring och dubbing av gravstenar.

BYGG JOHAN

070-679 61 60

Johan Hagström
070 679 61 60

info@byggjohanab.se
www. byggjohanab.se

TUSEN TACK TILL ER. NEJ, FÖRRESTEN: 20 MILJONER TACK.

Under 2018 har ni medlemmar skänkt mer än 20 miljoner kronor till biståndsorganisationerna We Effect och Vi-skogen.

Fortsätt tänka och göra gott, så siktar vi mot nya insamlingsrekord under 2019.

Läs mer på coop.se

HYLTEBRUK • TORUP • UNNARYD

FOTTERAPEUT MONIKA ALBRECHT

Mottagning på
Pensevägen 13B i Hyltebruk.

Ring för tidsbokning
eller mer information.
0345 - 172 52 eller 0730 - 44 67 65

Gör även hembesök

SOCKENBUDET - Sponsorer

SALONG DUO
SÖDRA HESTRA SPARBANK
RUNEMYRS
ESON COMFORT
LÄNSFÖRSÄKRINGAR
BYGG JOHAN

Ett litet familjeföretag
från Landeryd, som
genom egna innovativa
medicintekniska
lösningar, blivit en viktig
förutsättning för Europas
akutsjukvård!

IDÉ-Möbler i Landeryd AB
Centrumvägen 7
SE-314 94 LANDERYD
info@esoncomfort.se
www.esoncomfort.se

Höstmys i butiken!!
Nu närmar sig hösten

Vi har
blommorna och
pyntet för att få höstkänsla!

2016
Årets Förelagare

Olanders
BLOMMOR & TING

Öppet: Måndag - Fredag kl 9 - 18 • Lördag kl 9 - 14 • Söndag stängt
Storgatan 6, Hyltebruk

Tel: 0345-10114 • www.olandersblommor.se
På facebook: Olanders-blommor-ting eller Instagram

LUNDBERGS

BUSSAR FÖR ALLA TILLFÄLLEN

Mattias Lundberg

tel. 0371 - 460 00

epost. kontakt@lundbergstaxi.se

Följ oss på Facebook:

www.facebook.com/Lundbergstaxi

KaminAteljé

i Unnaryds Prästgård

**Din brasbutik på landet
med showroom**

wanders
fires & stoves

Bullerjan.

Westbo of Sweden

KEDDY

Prästgårdsvägen 4 | Unnaryd | www.kaminateljje.se

Kontakta oss för tidsbokning info@kaminateljje.se 076 12 72 510

**HOLGER'S
MURERI**

Södra Ekeryd Dahlsbo
Hyltebruk
072 55 08 649
holgeraschner@gmail.com

WWW.HOLGERSMURERI.SE

*Linnäs Snickar
Byggservice*

Göran Carlsson

Skolvägen 3, 314 94 Landeryd, 070-201 54 07

**Carlssons
Elektriska**

www.pcel.se

Knipen

Bästa redskapet för hantering
av löv, mossa, gräsklipp m.m.

Pris 200 kr.

Det finns även knipar för hästskit och hö
Tillverkas av Bertil Homén, Nissaryd

Välkomna
in i vår
lantbutik!

Vi har färskmalet kaffe!

Ni har väl inte missat Palettis Skafferi och nedervåning i Unnaryd?

Där finns det godsaker som choklad, lakrits, inredning, härliga tvålar, giftfria leksaker, färskmalet kaffe, lös-te, smarriga sylter från House of Hafi mm. Du hittar garanterat det goda till helgens middag eller den perfekta gå-bort-gåvan!

Röda Längan, Torget 4, Unnaryd

Öppettider: Ons-fre 13-18 Lör 11-14

BUTIK PALETTI
butikpalette.se

Din hemförsäkring formar Hallands framtid.

Vår vinst är din vinst – och Hallands.

Vi är ett kundägt bolag som investerar vår vinst i dig, i Halland och i halländska föreningar. Till exempel i Mikrofonden som hjälper morgondagens entreprenörer att förverkliga sina drömmar.
Lfhalland.se/vaurvinstardinvinst

Länsförsäkringar
Halland
Bank & Försäkring

Bygdens bank sedan 1874.

Som fristående sparbank

- har vi en stark lokal närvaro
- har vi en hög och personlig servicegrad
- återinvesteras vårt överskott i bygden
- har vi inga externa aktieägare som kräver avkastning på sina pengar
- har vi tillgång till ett internationellt nätverk av service och tjänster

Därmed kan vi idag och för lång tid framöver vara den bästa banken för bygdens invånare, företag och föreningar!

